

N:o 3.

Ank. till Riksd. Kansli den 10 Mars 1885 kl. 5 e. m.

Betänkande, angående vissa delar af tullbevillningen.

Bevillnings-Utskottet har fått till sig hänvisade sex inom Första Kammaren och elfva inom den Andra väckta motioner, innefattande förslag till ändringar i gällande tulltaxa och dermed sammanhängande ämnen, jemte tvenne inom Andra Kammaren afgifna yttranden, äfvensom en af Kongl. Maj:t till Riksdagen under N:o 17 aflåten nådig proposition, angående nedsättning i lastpenningarne.

Härförutom hafva af Kongl. Maj:t till Utskottet, för den åtgärd, hvartill Utskottet kunde finna desamma föranleda, öfverlemnats *dels* med ett stort antal namn undertecknade etthundra nittiotre ansökningar från olika kommuner inom Östergötlands, Jönköpings, Kalmar, Örebro och Kopparbergs län, angående tullskydd för svenskt jordbruk och svensk industri, *dels* en ansökning i enahanda syfte af åtskilliga personer i Wintrosa och Kräklinge socken; *dels* ock handlingar rörande ifrågasatt ändring i tullafgiften för pulveriserad cacao; hvarjemte Kongl. Maj:t till Utskottet remitterat vissa handlingar för att sätta Utskottet i tillfälle att taga i öfvervägande, huruvida ej i tulltaxan borde intagas ett stadgande om tullfrihet för väfnad, impregnerad med antiseptiska medel för att användas vid sårbehandling.

Bland de framställningar, öfver hvilka det sålunda tillkommer Utskottet att afgifva utlåtande, afse några sådana frågor, som, enligt Utskottets tanke, böra bringas under Riksdagens pröfning och afgörande, innan Utskottet till behandling upptager öfriga rörande tullbevillningen väckta förslag eller ingår i undersökning om hvad Utskottet derutöfver må anse påkalla förändring i nu bestående lagstiftning angående detta ämne.

Sådana frågor äro: *dels* de af Friherre *Klinckowström* i hans från Första Kammaren remitterade motion N:o 18 väckta förslag om tull-

taxans förändrade uppställning i olika tariffer, en generel och en speciel, samt i sammanhang dermed om aflåtande af underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t angående uppsägning af en stor del med andra makter afslutade handels- och sjöfartstraktater;

dels de af samme och andra motionärer under namn af inregistre-ringsafgift eller tull föreslagna nya eller förhöjda afgifter vid införsel af vissa till landtbruks- och trädgårdsprodukter hänförliga artiklar.

Utom det att det förstnämnda af dessa förslag i främsta rummet berör tulltaxans formella uppställning och redan derföre påkallar Riksdagens särskilda beslut, har förslaget det mycket omfattande syftet att med olika tullafgifter belägga samma varor, allt efter som dessa inkomma från länder, med hvilka Sverige har afslutat för längre tid gällande tarifftraktater, eller ock från andra länder, med hvilka sådana fördrag icke äro afslutade. Och lärer det ligga i sakens natur, att derest Riksdagen icke skulle gilla sjelfva grunden, hvarpå detta Friherre Klinckowströms förslag hvilar, ett på sådan grund af Utskottet utfördt och Riksdagens pröfning understäldt omfattande arbete vore utan ändamål.

Hvad åter angår de senare förslagen om nya eller förhöjda införselsafgifter å sådana af landtbruket och dess binäringar härflytande produkter, som hufvudsakligen utgöra dels hela befolkningens viktigaste födoämnen, dels för vissa industrigrenar oundärliga råämnen, så har redan vid remissen af motioner härom den mening inom Riksdagen blifvit uttalad, att dessa frågor borde af anförda skäl så skyndsamt som möjligt behandlas och bringas till slutligt afgörande; hvilken mening desto hellre måste af Utskottet biträdas, som, derest lifsmedlen och industriens råämnen skulle genom tullbeskattning fördyras, en stor del under andra förhållanden nu stadgade tullafgifter otvifvelaktigt måste lämpas derefter.

Utskottet öfvergår således till behandlingen af dessa särskilda frågor.

A.

Utom annat, hvartill Utskottet framdeles skall återkomma, har Friherre *Klinckowström* i sin omförmälda motion N:o 18 anført, hurusom en orimlig åtgärd, hvilken beröfvat Sverige den fria bestämmelsen öfver dess tulltaxa och nära nog öfver hela dess tullagstiftning, på samma gång som den högst betydligt minskade statens inkomster, vore att de *tariffer*, hvilka genom senaste handelstraktater med Frankrike och Spanien blifvit aftalade, införts i vår så kallade *generella* tulltaxa såsom

gällande icke allenast för tarifftraktatsmakterna utan äfven för alla de makter, hvilka med Sverige, under ofta långt aflägsna tider, afslutat handelsfördrag utan tariff, men endast på grund af full reciprocitet och att behandlas såsom den mest gynnade nation, och jemväl för *alla öfriga makter*, hvilka drefve handel med Sverige, äfven om dessa senare icke medgäfvit Sverige någon reciprocitet utan mot oss uppstälde skyhöga tullar för våra till dem införda produkter, ehuru Sverige läte deras likartade produkter tullfritt i landet införas. Om än bestämmelserna i våra med Spanien och Frankrike afslutade tarifftraktater visserligen ej stode att ändra, kunde dock Sverige utan svårighet hindra hela den öfriga handelsverlden, med hvilken det hade varubyte, att begagna sig af de åt nyssnämnda båda länder medgifna tariff, så mycket hellre som alla de handelstraktater, Sverige tillförene utan tariff afslutat, oftast ej beviljat oss fördelar, motsvarande dem, som vi lättsinnigt och tanklöst tilldelat dessa länder. Rätta sättet därför vore att, till godtgörelse af den försummelse, som derutinnan egde rum år 1865, då den första handelstraktaten med Frankrike afslutades, nu uppsäga *alla* de handelstraktater, som Sverige med andra makter afslutat med försäkran att behandlas lika som den mest gynnade nation — en bestämmelse, hvilken vid fördragens afslutande hade en helt annan betydelse och mening, än hvad efter nyss sagda år blifvit förhållandet — och att derefter omarbete vår tulltaxa sålunda, att en *speciel* tulltaxa upptog alla de med Frankrike och Spanien aftalade tarifftullafgifter och en *generel* tulltaxa deremot tullafgifterna för hela den öfriga handelsverlden. I denna senare tulltaxa kunde då Sverige bestämma sådana tullafgifter, som bäst gynnade dess intressen. De ifrågavarande, ännu gällande handels- eller kombinerade handels- och sjöfartstraktaterna kunde samtligen upphöra efter tolf månaders förutgången uppsägning, och sådan borde derföre samtidigt ega rum, så framt dessa traktater kunde hafva något väsentligt inflytande på den förordade förändringen af tulltaxans uppställning. Många af dessa traktater vore af den obetydliga vikt för vårt varubyte, att de saklöst kunde upphöra utan att vidare förnyas, och icke heller uppsägandet af de återstående skulle menligt inverka på vårt varubyte eller öfriga handelsintressen hos de stater, med hvilka de ingåtts. En sådan anordning af tulltaxan, som motionären åsyftade, vore vidtagen inom icke färre än nio stater med tillsammans 193 millioner invånare, hvadan det icke med fog kunde sägas, att den icke numera vore det allmänna bruket inom de större kulturstaterna. Och den invändning, som eljest plägade deremot göras, eller att två olika tulltaxor skulle för tullpersonalen åstadkomma betydande olägenheter

vid kontroll, uppbörd och expedition, vore icke blott grundlös utan för tullpersonalen i dess helhet förnärmande och vederlades af erfarenheten hos utlandet. Slutligen framhåller motionären, huruledes Riksdagen endast genom upphörandet af våra utan tariff afslutade traktater kunde återvinna sin grundlagsenliga befogenhet att ensam bestämma öfver tullbevillningen.

På grund af hvad motionären sålunda andragit och hvilket i motionen finnes närmare utveckladt, föreslår motionären

under 1:o): att Riksdagen ville besluta den förändring i vår nu gällande tulltaxas uppställning, att densamma hädanefter måtte komma att bestå *dels* af en *generel tulltaxa*, innehållande alla importartiklar, som nu deri förekomme, och i hvilken borde införas de förändrade införselsafgifter, som Riksdagen, till följd af motionen eller annars, ansåge sig böra å dessa artiklar bestämma, och *dels* en *speciel tulltaxa*, upptagande endast *de* artiklar, jemte dem åsatta införselsafgifter, hvilka, till följd af de mellan Sverige och några främmande makter afslutade tariffhandelstraktater, vore bestämda, och hvilka införselsafgifter icke kunde ensidigt af Sverige förändras, så länge nyssnämnda traktater vore gällande; och borde dessa nya tulltaxor förklaras lända till efter rättelse snarast möjligt efter det att de i motionens tredje punkt nämnda traktater, till följd af vederbörligen skedd uppsägning, upphört att vara gällande; samt

under 3:o): att Riksdagen ville hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, att alla de handelsfördrag äfvensom kombinerade handels- och sjöfartsfördrag eller traktater, som svenska regeringen med främmande stater afslutat och hvilka ännu vore gällande — undantagande de med Frankrike och Spanien senast afslutade tariffhandelstraktater, hvilka senares tulltaxebestämmelser ensamt borde införas i den uti första punkten föreslagna speciella tulltaxan — måtte samtidigt, och så snart detta lämpligen ske kunde, å Sveriges sida uppsägas.

De åsigter motionären sålunda lagt i dagen kan Utskottet ingalunda biträda.

I fråga om införandet af tvenne särskilda tulltaxor, en speciel för tarifftraktatsstater och en generel för öfriga stater, utgår motionären från den helt och hållet ogrundade föreställning, att mot en sådan anordning intet annat eller väsentligare kunde anföras än de båda ofvan omförmälda invändningar, som uti motionen till besvarande upptagits. Den ena af dessa invändningar, eller att tvenne olika tulltaxor skulle för tullpersonalen åstadkomma svårigheter vid kontrollen, uppbörden och expeditionen, finner icke heller Utskottet vara af någon afsevärd

betydelse för frågans bedömande, och antagligen har icke heller hänsyn dertill i någon mån varit bestämmande vid taxans inrättande. I afseende åter å den andra invändningen vill Utskottet erinra, att om än en sådan anordning, som motionären föreslagit, befunnits lämplig i en del andra stater, deraf dock ingalunda följer, att för vårt land och under våra förhållanden enahanda anordning vore vare sig lämplig, nödig eller nyttig. Redan år 1866, då den med Frankrike året förut afslutade första tarifftraktaten af Rikets Ständer, om ock icke utan motsägelse, godkändes, gäfvos åt traktatsbestämmelserna allmän giltighet i den af Rikets Ständer antagna tulltaxa. Uppoffringen under den följande traktaktstiden af Riksdagens makt att förhöja afgifterna utöfver de i traktaterna bestämda tullsatser har vid godkännandet så väl af nämnda traktat som af den sedermera med Frankrike förnyade och med Spanien slutade tarifftraktaten nogsamt avvägts mot fördelarne, som genom dessa fördrag ansågos blifva vårt land beredda, likasom de många och stora olägenheter och oegentligheter, hvilka skulle vara förknippade med åsättande och tillämpning af olika tullsatser för samma vara från olika länder, ingalunda undfallit tidigare eller senare Riksdagars uppmärksamhet.

Det bör ock ligga för öppen dag, att, om någon betydande skillnad i tullafgiften å en viss vara, som till Sverige importeras, uppställs för tvenne olika länder, importen från det land, för hvars produkt den drygare afgiften vore bestämd, antagligen komme att verkställas öfver det land, som fått förmånligare vilkor sig beviljade, hvarigenom den högre tullsatsen undginges, men deremot sjelfva varan drabbades af högre transportkostnader, till men för handeln och konsumenterna, men utan ringaste gagn för svenska statsverket. Till motverkande af sådant kringgående af tulltaxans bestämmelser måste derföre den fordran uppställas, att alla varor af ifrågavarande slag, som införas från det mera gynnade landet, skola åtföljas af s. k. produktionsbevis, styrkande att de verkligen blifvit i detta land tillverkade. Erfarenheten har emellertid tillräckligen gifvit vid handen, hvilka stora svårigheter det möter att härvid förebygga underslef.

Dessa svårigheter jemte deraf härrörande faror måste anses utgöra ett särdeles viktigt skäl att nu icke i förevarande hänseende frångå en enligt Utskottets åsigt hittills med öfvervägande fördel tillämpad grundsats beträffande vår tulltaxas anordning. För öfrigt kan hvad motionären i denna del yrkat icke tillvägabringas med mindre än att, på sätt motionären jemväl önskar, samtliga våra utan tariff ingångna handels- samt kombinerade handels- och sjöfartstraktater, i hvilka ömsesidigt

utlofvas behandling lika med de mest gynnade länder, uppsägas. Men ett sådant tillvägagående skulle enligt Utskottets förmenande medföra de betänkligaste följder för vårt lands handelsintressen och förhållanden till andra länder.

Uppenbart är nemligen, att, derest, på sätt motionären önskar, alla våra gällande handels- samt kombinerade handels- och sjöfarts-traktater af nyss omförmälda beskaffenhet nu från svensk sida uppsades, i följd hvaraf jemväl Sverige för sin del förlorade den i dessa traktater ömsesidigt stipulerade förmån af behandling lika med den mest gynnade nation, samtliga eller åtminstone de allra flesta af de stater, hvilka komme att drabbas af de nya eller förhöjda tullafgifter, som kunde varda införda i en ny svensk generel tulltaxa, skulle ofördröjligen möta och vedergälla detta medelst ökade införselsafgifter å svenska varor. Genom sådana strafftullar, till hvilkas åsättande under liknande förhållanden vissa regeringar redan äro genom lagstiftning dels förpligtade, dels bemyndigade, skulle Sverige otvifvelaktigt för-anledas till beträdande just af den för motionären sjelf föga tilltalande väg att ingå nya tarifftraktater, och detta med må hända alla de stater, hos hvilka Sverige önskade bereda fortfarande afsättning för sina produkter. Vid dessa nya traktaters ingående kunde naturligen Sverige icke för sina varor påräkna särskilda tullnedsättningar, som icke jemväl komme öfriga stater till godo; och å andra sidan måste derved Sverige, till ersättning för de fördelar, det kunde för sig utverka, åt hvarje stat, med hvilken ny traktat inginges, medgifva särskilda tull-lindringar, de der i sin ordning omedelbart blefve gällande för samtliga de stater, till hvilka Sverige då stode i handelstraktatsförhållande. Då på detta sätt, efter lika tidsödande som vanskliga underhandlingar, Sverige omsider fått nya handelstraktater bragta till stånd med alla de stater, med hvilka en fortsatt handelsförbindelse ansåges önskelig, skulle antagligtvis de villkor, hvarunder vårt varubyte komme att ega rum, på alla eller åtminstone de flesta håll hafva väsentligen försämrats i jemförelse med dem, som nu äro för handen.

Men oafsedt de viktiga betänkligheter af nu antydda art, som sålunda, enligt Utskottets mening, tala mot det ifrågasatta uppsägandet af alla våra utan tariff men med klausul om behandling lika med den mest gynnade nation ingångna handels- samt kombinerade handels- och sjöfartstraktater, kan Utskottet ingalunda instämma i motionärens åsigt om det menliga för Sverige i samma traktaters tillkomst och fortvaro. Att dessa traktater uppfyllt sitt ändamål att bereda de kontraherande staterna ömsesidiga fördelar lär icke vara tvifvelaktigt. Och om den

nämnda klausulen beredt andra stater vinst, då tullnedsättningar från vår sida medgifvits Frankrike och Spanien, har å andra sidan äfven Sverige njutit samma klausul till godo och deraf skördat fördelar, som icke få förbises.

På grund af det anförda hemställer Utskottet,

1:o) att hvad Friherre Klinckowström i sin förevarande motion under 1:o) föreslagit måtte af Riksdagen lemnas utan afseende; samt

2:o) att det i samma motion under 3:o) upptagna yrkande icke heller måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

B.

Beträffande vidare de öfriga förslag, öfver hvilka Utskottet nu ansett sig böra afgifva särskildt utlåtande, så förekomma dessa hufvudsakligen i följande motioner, nemligen: motionerna N:o 6 af Friherre *Klinckowström* och N:o 23 af Herr *Bexell* m. fl., inom Första Kammaren, samt N:o 21 af Herr *E. G. Fredholm*, N:o 22 af Herr *P. Pehrsson* i Norrsund, N:o 60 af Herr *J. Örwall* m. fl. och N:o 83 af Herr *Jöns Rundbäck*, alla inom Andra Kammaren. I sammanhang med sitt utlåtande rörande dessa motioner torde Utskottet ock böra yttra sig öfver vissa af Friherre *Klinckowström* i hans tillförene omnämnda motion N:o 18 framställda yrkanden om nya eller ändrade tullsatser å sådana varor, som jemväl i andra af nu ifrågavarande motioner afses.

I motionen N:o 6 föreslår Friherre *Klinckowström*:

att följande i motionens bilaga N:o 2 upptagna s. k. landtmanna-produkter måtte åsättas en inregistreringsafgift med fyra (4) procent af deras vid införseln i riket påförda tullvärde, nemligen: hästar, utom hingstar; nötkreatur; får och lam; svinkreatur, utom fargaltar; kött, alla slag; fläsk; ost, alla slag; smör; ister; spanmål, omalen: hvete, råg, korn, malt, hafre, blandsäd, bohvete, ärter, bönor, vicker och mais; malen: gryn, alla slag, och mjöl, alla slag; stärkelse; jäst, komprimerad; talg; grönsaker, friska (dock icke några i franska och spanska traktaterna förekommande dylika artiklar), frukter och bär; potates; humle; hudar och skinn, oberedda; honing; lin, ohäckladt och häckladt; tagel och hästhår; kli; ull, ofärgad; ägg; samt blår af lin; äfvensom

att, i fall sådan afgift bifalles af Riksdagen, utgörandet af den-

samma måtte påbjudas att träda i verkställighet, så snart derefter detta kunde, utan olägenheter för kontroll, uppbörd och redovisning, låta sig göra.

I motionen N:o 18 har samme motionär, under 2:o), i hithörande delar yrkat, att följande artiklar, tillhörande yppighets- och öfverflödsvaror, måtte af Riksdagen åsättas nedannämnda införselstullafgifter, nemligen: nötter, hassel-, val- och dylika, 35 öre, risgryn och rismjöl 5 öre, samt sagogryn 10 öre, allt för 1 kilogram.

Af Herr *P. Pehrsson* i Norrsund yrkas, att vid införsel till riket af följande varor skall erläggas en inregistreringsafgift af åtta (8) procent af varans värde, nemligen: för spanmål, malen eller omalen, ost, smör och fläsk samt trävaror, huggna, sågade eller bilade.

Herr *Fredholm* föreslår, att här uppräknade varor må påföras följande tullsats, nemligen: hvete 12 öre, råg 10 öre, korn 8 öre, mais 10 öre, mjöl af hvete, råg och mais 15 öre, korngryn 12 öre, smör 20 öre, ost, alla slag, 15 öre, samt fläsk 15 öre, allt för 1 kilogram.

I Herrar *Bexells* och *Örwall's* m. fl:s motioner yrkas sammanstämmande följande tullsats, hvilka, i händelse de blefve vederbörligen beslutade, borde omedelbart derefter träda i gällande kraft, nemligen: för spanmål, omalen: hvete 1 krona 50 öre, ärter och bönor, ej specificerade, 1 krona 20 öre, råg, korn och mais, 1 krona, hafre och vicker, 60 öre, andra slag, ej specificerade, 1 krona 50 öre, allt för 100 kilogram; malen: mjöl och gryn, alla slag, 2 kronor 50 öre för 100 kilogram; mjöl af arrowrot och andra vegetabilier, som ej kunna inbegripas under spanmål eller hänföras till medicinalier, 2 kronor 50 öre för 100 kilogram; timotejfrö 5 öre och alla andra slag af frö, ej specificerade, med undantag för hamp-, lin-, raps- och roffrö, 15 öre, allt för 1 kilogram; kli, alla slag, 20 öre för 100 kilogram; fläsk 10 öre, kött 5 öre, smör, äfven konstgjordt, 10 öre, ost 15 öre, ister 6 öre, allt för 1 kilogram; malt 1 krona 20 öre för 100 kilogram; pressjäst 15 öre för 1 kilogram; risgryn och rismjöl 3 öre för 1 kilogram, samt öfriga gryn af andra slag än spanmål 10 öre för 1 kilogram; hvarjemte i den förstnämndes motion jemväl föreslagits en tullsats å oskalad ris af 1 krona för 100 kilogram.

Herr *Rundbäcks* motion innefattar det yrkandet, att Riksdagen behagade för införsel från främmande länder af nedanstående trädgårdsalster åsätta dessa följande tullsats, nemligen: blommor, naturliga, friska, 30 öre, blomster- och trädgårdsfrö, ej specificerade, 30 öre, blomsterlökar, 30 öre, lök, andra slag, 20 öre, frukter och bär, ej specificerade, friska, 20 öre, grönsaker, friska, ej specificerade, 20 öre, nötter,

ej specificerade, 20 öre, rötter, ätbara, ej specificerade eller till apoteksvaror hänförliga, 20 öre, allt för 1 kilogram, äfvensom fruktträd, alla slag, 30 öre för stycket, samt växter och plantor, lefvande, 10 öre för stycket; hvarjemte motionären, beträffande dessa artiklars rubricering och placering i tulltaxan samt för den händelse äfven andra likartade artiklar behöfde till förekommande af misstag vid tullbehandlingen åsätas tullsatser, anhållit att Utskottet i motionen behagade göra de rättelser och tillägg, som möjligen erfordrades.

Anledningarne till och ändamålet med motionärernas nu omförmälda yrkanden angifvas i de olika motionerna temligen olika. Friherre Klinckowström finner väl talet om det svenska jordbrukets tryckta ställning vara särdeles behjertansvärdt, men förklarar dock, att den af honom yrkade låga inregistreringsafgift på landtmannaprodukter, som införas i riket, ingalunda afser att bereda ett verkligt skydd åt landtmannanärningarne. »Det gäller här», säger motionären, »icke att höja lefnadsmedlens pris, men att, genom den nu föreslagna åtgärden, åt den svenske jordbrukaren betrygga afsättningen på landets egna marknader till ett sådant pris, att den inhemska produktionen hädanefter *kan* ega rum.» Enligt hvad motionären söker ådagalägga, skulle de af honom föreslagna afgifter å de viktigare lefnadsförmödenheterna icke komma att medföra dessas fördyrande uti minuthandeln, utan de, som komme att drabbas af dessa afgifter, blefve endast grosshandlaren, hvilken importerade dylika varor, och detaljhandlaren, hvilken utminuterade desamma. Anledningen till motionen vore det behof af ökade ordinarie inkomster statsverket snart och derefter fortfarande torde komma att behöfva, i fall de stora frågorna angående försvarsverkets omdaning och skatteförhållandenas rättvisa och billiga utjemnande skulle vinna sin lösning icke allenast på papperet utan äfven i verkligheten. Detta behof kunde, enligt motionärens förmenande, icke åstadkommas på något enklare och säkrare sätt än genom en förändrad tullagstiftning i de afseenden sådant ej vore oss förmenadt genom ännu bestående tariffhandelstraktater med Frankrike och Spanien. Genom den föreslagna inregistreringsafgiften skulle en årlig tillökning i tullinkomst erhållas af omkring 2,500,000 kronor. De i motionen N:o 18 af samme motionär framställda yrkanden om förhöjning i tullen på åtskilliga lyx- och öfverflödsartiklar, af hvilka yrkanden några få blifvit i Utskottets förevarande betänkande omhandlade, sägas likaledes afse, jemte motverkande af de förmögnare klassernas lyx och öfverflöd, en tillökning i statsinkomster, ämnad att bidraga till fyllandet af ofvanberörda behof.

De öfriga motionärerna utgå mera bestämdt från betraktelsen af

jordbruksnäringens betryck och från den åsigt, att vårt lands jordbrukare icke förmådde uthärda den ständigt växande konkurrensen med andra, af naturen lyckligare lottade länders, i det utländska landtmannavaror, särskildt spannmål, af dem hit importerades till billigare pris än de, för hvilka de inhemska produkterna utan förlust för jordbrukarne kunde säljas. Denna införsel, säga några af motionärerna, rättar sig alls icke efter befolkningens behof, utan är blott och bart beroende af mer eller mindre lifliga handelsspekulationer, hvilka ock för den inhemske producenten göra prisen högst vacklande. Följden af detta tillstånd skulle blifva skuldsättning och ruin för landets jordbrukare, jordvärdets nedgående samt en minskad tillit till realsäkerheternas bestående värde, hvarigenom jemväl den svenska statens kredit i utlandet slutligen kunde varda lidande. Och låga pris å jordbruksalstren måste utöfva en menlig återverkan inom landet på nästan alla andra industrigrenar.

Herr P. Pehrsson i Norrsund söker emellertid hufvudanledningen till det svenska jordbrukets betryck i vårt beskattningssystem, i det han anser grundskatterna och roteringen samt andra uteslutande på jorden hvilande bördor hårdt och orättvist trycka jordbruket. Under förklaring att han icke i öfrigt ämnar biträda skyddstullssystemets grundsatser, angifver derföre motionären sin afsigt med de af honom föreslagna afgifter endast vara, att dessa skola utgöra en ersättning för den orättvisa, som jordbruket genom grundskatterna och andra på jorden hvilande onera lider i förhållande till andra näringar, hvarföre ock det af honom begärda tullskydd skulle upphöra, så snart dessa orättvisor försvunne.

Herr Fredholm inlåter sig icke på orsakerna till våra jordbrukares svårigheter att konkurrera med importörerna. I Herrar Bexells och Örwalls m. fl:s motioner, der dessa orsaker närmare undersökas, framhållas i sådant hänseende, förutom den nyssnämnda, af Herr P. Pehrsson i Norrsund omförmälda, jemväl och öfvervägande Sveriges i jemförelse med andra länders svåra produktionsvilkor, hvilka skulle bestå i strängare klimatiska förhållanden, en mångenstädes mindre gifvande jordmån, deraf beroende osäkrare skörderesultat samt betydligt dyrare förlagskapital. I samma motioner erinras ock om att våra jordbrukare, ehuru sjelfve alldeles utan skydd mot utländsk täflan, såsom afnämare af skyddade inhemska näringsgrenars arbetsalster vore underkastade ett för deras ekonomiska ställning menligt tryck äfven i deras egenskap af konsumenter. Hvad andra näringar angår, förmenar Herr Fredholm äfven, att exportörer af trä- och jernvaror hade det jemförelsevis bättre stäldt, i det deras alster funne afsättning i främmande land. Beträffande de först-

nämnda af dessa begge varor hyser dock Herr P. Pehrsson i Norrsund en annan mening, i det han — utan särskild motivering — låter huggna, sågade och bilade trävaror ingå bland de landtmannaprodukter, å hvilka han yrkar införselsafgift.

Jemte den allmänna nöd, i hvilken vår jordbruksnäring, till följd af antydda förhållanden, skulle genom de låga afsättningsprisen å dess alster hafva råkat, och som fortfarande hotade densamma, fästa sig Herrar Bexell och Örwall m. fl. särskildt dervid, att införseln af de ädlare och dyrare sädesslagen snart sagdt allt ifrån tidpunkten för spanmålstullarnes borttagande skulle varit i nästan oafbrutet stigande och under senaste årtiondet antagit dimensioner, som måste förekomma mycket oroande, då härigenom vår sädesproduktion nödgats inslå en så ensidig riktning, att Sverige år efter annat allt mera stälts i beroende af utlandet för erhållande af det till brödföda allmännast använda sädeslaget, eller råg. Ett liknande förhållande visade sig ock i fråga om de flesta andra landtmannaprodukter.

Sistnämnda motionärer anföra ock, hurusom den ekonomiska lagstiftningen i de flesta stater numera aktat nödigt att åt landets jordbrukare i möjligaste måtto betrygga den inhemska marknaden. Detta hade ej kunnat ske på ändamålsenligare sätt än genom att åsätta de från andra länder införda landtmannaprodukterna en tullbeskattning — högre eller lägre i förhållande till dessa alsters mer eller mindre förädlade beskaffenhet —, till sitt belopp så afvägd, att landets egna jordbrukare, med iakttagande af arbetsamhet och omtanke, måtte kunna åtminstone upptaga en täflan med utlandet och sålunda en möjlighet till jordbrukets fortsatta bedrifvande åt dem bevaras. Hvad särskildt inregistreringsafgifter beträffar, erinrar ock Friherre Klinckowström, att afgifter af likartad beskaffenhet förekomme i flera andra länder.

I fråga om den vanliga invändning emot en tullbeskattning på lifsförnödenheter, att lefnadskostnaderna för landets öfriga kroppsarbetare derigenom skulle fördyras, dela Herrar Bexell och Örwall m. fl. Friherre Klinckowströms ofvan framställda uppfattning, att en lindrig tull å dylika varor icke medförde någon verkan för konsumenterna.

Herr Rundbäcks förslag om införselstull å en del trädgårdsalster stödjdes å hufvudsakligen enahanda grunder. Så länge sydligare, rikare och i klimatiskt hänseende bättre lottade länder tillåtes icke blott att hit få fritt införa utan jemväl afgiftsfritt försälja sina trädgårdsalster, måste hvarje bemödande, som hos oss gjordes för att uppdrifva vare sig köks-, frukt- eller blomsterträdgårdsodlingen, misslyckas. Den stora kostnad, som vidlåde framtvingandet hos oss af dessa produkter, det höga

värde de egde, förmågan hos de samhällsklasser, som företrädesvis förbrukade dem, att betala omkostnaderna för deras odling, betingade, ja, nödvändiggjorde — för så vida man ville för nutid och framtid upprätthålla denna odling och berättigade näring — att något skydd lemnades densamma.

De sålunda och i öfrigt af motionärerna anförda allmänna grunder för deras förslag kunna, enligt Utskottets tanke, icke tillmätas sådan betydelse, att Riksdagen deraf må föranledas till återgång från det system af tullfrihet för oundgängliga lifsmedel och råämnen, som redan omkring 30 år hos oss varit tillämpadt.

Då emellertid väl är bekant, att den ekonomiska ställningen i landet och synnerligen det betryck, hvaraf svenska jordbrukarne i allmänhet under senare tiden lidit, framkallat en ganska stark opinion till förmån för åtgärders vidtagande i den af motionärerna angifna riktning, finner sig Utskottet häraf manadt att ingå i närmare undersökning och vederläggning af hvad motionärerna anført, än Utskottet under andra förhållanden skulle ansett förevarande, så ofta tillförene omhandlade och fullständigt utredda spörsmål påkalla.

Att, på sätt Friherre Klinckowström yrkat, lägga nya eller förhöjda afgifter på den allmänna förbrukningen i och för åstadkommande af medel till fyllande af ett behof, som ännu ej föreligger och hvars inträffande är ovisst, läser icke kunna anses med en god statshushållning förenligt. Frågan om vårt försvarsverks omdaning befinner sig fortfarande i ett så sväfvande tillstånd, att ur denna synpunkt någon anledning till beredande af ökade statsinkomster ännu icke kan sägas vara för handen; och hvad beträffar den af Kongl. Maj:t nu föreslagna nedsättning i de på viss jord hvilande grundskatter samt lindring i rustnings- och roteringsbesvärerna, har i Herr Statsministerns yttrande till statsrådsprotokollet den 9 nästlidne Januari uppgifvits, att budgeten för år 1886 kunde vidkännas den sålunda ifrågakommande inkomstförminskning och utgiftsförhöjning, utan att någon ny eller förhöjd skatt behöfde aulitas, och att Kongl. Maj:t ändock derutöfver kunde föreslå Riksdagen att disponera högst betydliga belopp till nya eller förhöjda utgifter så väl till försvarets stärkande som till andra ändamål inom statsförvaltningens olika områden. Utskottet måste ock erinra derom, att, så vidt införselsafgifter å landtmannavaror skola bereda statsverket betydligare inkomster eller möjliggöra nedsättning af andra skatter, det ändamål å andra sidan måste förfelas, för hvilket eljest dylika afgifter yrkas, eller att de skulle utgöra en hämsko mot onaturlig och onödig import.

Att åter, i enlighet med Herr P. Pehrssons i Norrsund förslag, i afvaktan på grundskatternas och roteringens samt andra uteslutande på en del jordegendomar hvilande bördors afskaffande eller utjemnande söka medelst införselsafgifter på landtmannaprodukter bereda jordbrukarne en ersättning för samma bördor, kan Utskottet lika litet finna lämpligt. Om dessa bördor må anses innebära en orättvisa, är det otvifvelaktigt, att det sålunda föreslagna botemedlet skulle utgöra en långt svårare och mera betydelsefull sådan. I detta hänseende torde det vara till fyllest att erinra derom, huruledes den nya bördan företrädesvis skulle komma att drabba den mindre burgna delen af befolkningen, äfvensom att en dylik åtgärd skulle komma dem, hvilkas jord varit minst betungad, lika mycket, om ej mera, till godo än de öfrige jordegarne.

Icke heller ur de synpunkter, ur hvilka öfrige motionärer påkallat tullskydd för vår jordbruksnäring, kan Utskottet finna sådant hvarken billigt eller lämpligt, om än Utskottet ingalunda vill eller kan förneka, att denna näring i våra dagar har att kämpa med betydande och afsevärda svårigheter.

Huruvida åter dessa svårigheter ega sin grund i våra klimatiska och finansiella förhållanden, såsom både nu och tillföre ofta blifvit påstådt, torde deremot med fullt skäl kunna betviflas, så vida man nemligen vill uppställa jemförelse mellan Sverige och de länder, emot hvilkas konkurrens skydd nu företrädesvis begäres. De produktionsvilkor, som i Finland, Ryssland, Nordamerika och Ostindien förefinnas för sådana jordbruksalster, som till Sverige importeras, torde, om än i ett eller annat afseende fördelaktigare än hos oss, deremot i andra tvärt om vara de sistnämnda vida underlägsna.

Att det ena landets konkurrens stundom tvingar det andra att i större eller mindre grad ändra arten af sin produktion innebär, enligt Utskottets öfvertygelse, ingen verklig nationalförlust för det senare landet, om än sjelfva öfvergången från den ena produktionsarten till den andra icke kan försiggå utan mer eller mindre betydande omkostnader och andra olägenheter. Fast hellre måste det anses fullt öfverensstämmande med naturens egen anordning, att hvarje land till föremål för sin produktiva verksamhet väljer sådana, i afseende å hvilka det kan påräkna den bästa ekonomiska framgång. Om härigenom ensidighet i produktionen inträder, som ställer landet i visst beroende af andra länder för erhållande af mer eller mindre nödvändiga varor, så är detta beroende städse ömsesidigt och kan derföre endast befordra samfärdseln emellan folken. På längden lära ock alla försök att framtinga en produktion,

för hvilken landets förhållanden ej lämpa sig, befinnas fruktlösa och förlustbringande, och faran häraf blifver större, i samma mån härvid anlitas konstlade medel, hvilka för någon tid bereda en skenbar framgång åt dessa försök, men endast för att förr eller senare göra bakslaget så mycket mera kämbart och ödesdigert. Att på sådant sätt söka förrycka den riktning till det bättre, som under senaste tiden i nu ifrågavarande hänseende i Sverige framträdt, vore derföre enligt Utskottets åsigt synnerligen vådligt.

Utskottets nyss antydda åsigt, att det betryck, i hvilket vår jordbruksnäring för närvarande befinner sig, icke i någon väsentligare mån kan anses härröra från ofvan antydda omständigheter, bestyrkes af den alldeles liknande klagan, som förnimmes från så många andra jordbruksidkande länder, hvilka befinna sig under helt andra produktionsvilkor än vårt. Svårigheten att finna afsättning för jordbrukets alster, hvaröfver från alla håll klagas, måste antagligen hafva sin grund i allmänt rådande missförhållanden, som icke genom tullagstiftningen kunna undanrödjas.

Många tecken synas nemligen gifva vid handen, att hufvudanledningarna härtill äro att söka icke blott i ökad produktion och lättade kommunikationer mellan vidt skilda länder, utan jemväl och i kanske väsentligaste mån uti en omfattande nedsättning i den allmänna konsumtionen.

Detta förhållande åter har sin naturliga och i ögonen lätt fallande förklaringsgrund i de öfriga näringarnas allt utom lysande tillstånd. Äfven denna företeelse visar sig icke allenast inom Sverige utan i hela den civiliserade världen, der det industriella lifvet för närvarande synes vara tynande, och deraf härrör liknande betryck jemväl för handeln och skeppsfarten. När, såsom för närvarande inom åtskilliga länder, framför allt i England, Frankrike och Nordamerika, tusentals arbetare gå utan anställning, måste häraf följa en högst betydande minskning i konsumtionen af just de lifsmedel, som ingå i den allmänna förbrukningen, hvarigenom afsättningen af jordbrukets alster i hög grad försvåras och delvis omöjliggöres.

Då en förbättrad ställning i näringslifvet i allmänhet inträder, lärer ock en icke obetydlig lättnad komma att ega rum jemväl för vårt jordbruk.

Hvilka orsakerna till dettas svåra läge än äro och vare sig de komma att blifva af mer eller mindre varaktig verkan, anser emellertid Utskottet den af motionärerna såsom medel för jordbrukets höjande förordade utväg icke böra beträdas. Sådant skulle enligt Utskottets för-

menande medföra de beklagligaste följder för samhället i dess helhet, utan att ens annat än tillfälligtvis och endast på vissa håll för jordbrukarne sjelfve leda till åsyftadt resultat.

De grunder, på hvilka frihandelssystemet hvilar, hafva så ofta inom Riksdagen framhållits, att Utskottet trott sig icke behöfva här närmare sysselsätta sig med desamma. Att det friare varubykets verkningar för vårt land varit välgörande torde vara af erfarenheten ådagalagdt. Och om än, hvilket Utskottet icke vill förneka, inskränkningar deri under särskilda förhållanden och till viss grad kunna vara erforderliga, tror dock Utskottet icke att i förevarande fall skäl äro för handen till nya sådana inskränkningar på det område, hvarom nu är fråga.

De skäl, som särskildt pläгат framhållas mot tull å landtmannavaror, qvarstå ännu i sin fulla kraft. Den af några bland motionärerna förfäktade sats, att en måttlig sådan tull icke skulle fördyra varorna för konsumenterna, är så stridande mot teoriens och den praktiska erfarenhetens sammanställande läror, att Utskottet desto mindre torde behöfva derå spilla många ord, som Utskottet derutinnan kan hänvisa till hvad Utskottet vid 1880 års riksdag anfört beträffande liknande påståenden och de grunder, hvarå de blifvit stödda.

Skulle verkligen den ifrågasatta tullen falla på köpmännen allena, icke på konsumenterna, vore för öfrigt en sådan beskattning på en jemförelsevis fåtalig klass af medborgare i högsta måtto orättvis. Men ett sådant förhållande är helt och hållet otänkbart. Genom konkurrensen tvingas köpmännen att underbjuda hvarandra, och den nuvarande svårigheten att finna afsättning för jordbrukets alster har, såsom för öfrigt väl är känt, tvungit äfven dem att nedsätta sina pris i den grad, att någon öfverflödig vinstprocent näppeligen lär komma dem till godo, hvaraf den nya tullen kunde, utan prisens höjande, utgå. Om en tullsats införes, måste hvarje omtänksam köpman — de öfrige kunna härvid icke komma i betraktande — i den medeltalsberäkning, som han öfver hvarje vara anställer, till dennas inköpspris och öfriga omkostnader lägga icke blott tullen utan ock räntan derå. Och om än detaljprisen icke alltid rätta sig efter *dagens* vaxlande partipris, följa de dock stadigt nyssberörda medeltalspris, hvadan de förra genom tullen fördyras i samma mån som de senare. Hvad särskildt angår brödsprisen, bör icke heller förglömmas, hurusom — möjligen med undantag för de största städerna — det endast är en jemförelsevis ringa del af den stora allmänheten, som i bagarbodas upphandlar sitt bröd, i det flertalet i hemmen bereder detsamma.

Derest ej tullavgifterna komme att höja varuprisen, vore i sjelfva verket hela talet om tullskydd ett tomt tal. Att sålunda konsumenterna i sista hand ovilkorligen drabbas af dylika afgifter å ifrågavarande förnödenheter är städse mera beaktansvärdt, i samma mån den vara, som afses, är föremål för en allmänna förbrukning, och i all synnerhet om den ingår bland kroppsarbetarnes dagliga näringsmedel. Af denna orsak hafva särskildt spanmålstullar sedan länge betraktats med stor och rättvis ovilja.

För den betydande, till antalet må hända öfvervägande del af vår arbetarebefolkning, som hemtar sin näring omedelbart af arbetet med jordens brukning, kan visserligen spanmålstullen så till vida vara mindre menlig, som de vanligen bekomma vissa qvantiteter lifsmedel, oberoende af dessas pris. Men i samma mån träder också obilligheten hos en beskattning, som öfvervägande drabbar återstoden af befolkningen, allt tydligare i dagen.

icke mindre tydligt vill det synas Utskottet, att fördyrandet af lifsmedlen, såsom jemväl stegrande kostnaden för allt arbete, der den lefvande kraften anlitas, måste i sin ordning medföra menligt inflytande på alla grenar af landets industri och näringslif. Men äfven oafsedt lifsmedlens fördyrande inverkar tullen å sådana i flera riktningar skadligt. Så måste sjelfva spanmålsimporthandeln och den deraf beroende skepps- och jernbanstrafiken deraf direkt lida, och likaså många andra näringsgrenar, hvilka stå i samband med dessa. Och särdeles känbar blir denna inverkan för de talrika arbetarekretsar, som hafva sitt underhåll af handel, skeppsfart, jernbanstrafik m. m. Härigenom komme en sådan åtgärd att förvärra det allmänna ekonomiska betrycket, i stället för att lindra detsamma. Och detta är så långt ifrån egnadt att väcka någon som helst förvåning, att det tvärt om förefaller Utskottet temligen själfklart, att ekonomiskt betryck icke kan botas medelst nya eller förhöjda skatter.

Af några bland motionärerna har uppgifvits, att den nu försigående spanmålsinförseln icke rättade sig efter befolkningens behof, utan vore beroende blott och bart af mer eller mindre lifliga handelspekulationer, hvilka för den inhemske producenten gjorde prisen högst vacklande och osäkra. Om än här och der osundhet spåras i köpmannaverksamheten, tror dock Utskottet en särdeles stor öfverdrift ligga i hvad motionärerna derutinnan anfört. En införsel utöfver det verkliga behofvet måste af sig sjelf afstanna, så snart ett hopande af större förråd visar sig ega rum. Huru som helst är det visst, att benägenheten för dylik spekulation icke skulle varda undanröjd genom span-

målstillars införande. Tvärt om vill Utskottet erinra, huruledes ett af hufvudskålen till borttagandet af de forna spanmålstillarna i Sverige just var det, att endast under denna förutsättning en ordentlig spanmålshandel ansågs kunna åvägbringas. Så länge spanmålstillar vidmakthöllos, inträffade såsom en naturlig följd af skyddssystemet, att tullsatserna jemkades i mån af vaxlingarna i spanmålsprisen. Men deraf härrörde en ovisshet i fråga om handelsförhållandena, som åstadkom en så att säga kronisk oro inom handelsverlden. Utskottet befarar, att återinförandet af spanmålstillar, långt ifrån att råda bot för det öfverklagade onda i nu afsedda del, skulle medföra ett resultat, ganska snarligt det nyssnämnda.

I afseende å frågan om importens behöflighet eller onödighet må ock erinras derom, att vårt lands ökade import likasom ock dess minskade export af vissa lefnadsförnödenheter i en ganska afsevärd mån lärer vara beroende af en ändring i konsumtionens riktning. Så har under senare tiden hos oss råg och äfven hvete börjat i betydande omfattning förbrukas af folkklasser, hvilka tillförene nöjde sig med hafre och korn. En sådan öfvergång från ett mindre kraftigt näringsmedel till ett bättre sådant måste, enligt hvad erfarenheten gifver vid handen, verka stärkande på den individuella arbetskraften och derigenom på hela landets, och den bör följaktligen på intet sätt motverkas. Men spanmålstillar skulle åstadkomma inskränkning i förbrukningens både kvalitet och kvantitet.

Derest hänsyn tages jemväl till nyssberörda förhållanden, lärer man alltså nödgas erkänna, att vårt lands egen produktion af vissa slag af spanmål icke kan anses tillräcklig för dess behof. På tal härom bör ej heller förbises, hvarken att en betydlig del af jordbrukarne sjelfve torde i afseende å det ena eller andra sädesslaget begagna sig af den utländska införseln, eller att dennas försvårande skulle för qvarnindustrien och mjölhandeln medföra ganska stora olägenheter.

Hvad jordbrukarne sjelfve angår, lärer af det förestående framgå, huruledes det ifrågasatta tullskyddet icke heller för dem kunde på längden varda till gagn. De tillfälliga fördelarna deraf finge de antagligtvis framdeles dyrt betala. Men äfven dessa sistnämnda fördelar skulle ingalunda komma landtbruket i dess helhet till godo. Flertalet af våra jordbrukare frambringa åtminstone af råg och hvete ej mera, än hvad de sjelfva behöfva för sig och sitt hushåll. För dem bland de öfrige, som endast i ringa mån producera för afsalu, blefve vinsten af tullskyddet obetydlig, åtminstone derest ej tullsatserna sattes särdeles höga. Till förbättring af de smärre jordbrukarnes ställning tarfvas alltså helt andra

åtgärder. Tullskyddet skulle i nämnvärd grad gagna endast större jordegare. Vid sådant förhållande synes det Utskottet vara hvarken rättvist eller rådligt att införa ett tullsystem, som, jemte de redan antydda, allt utom hugnesamma följderna för öfriga samhällsklasser, jemväl måste medföra ganska stora olägenheter vid sjelfva tillämpningen.

En sådan olägenhet är den, att, derest spanmålstullar införas, de med sådan vara lastade fartyg, i stället för att såsom nu kunna begagna sig af hvilken tullplats som helst, måste inlöpa till stapelstad i och för varans mätning, vägning och förtullning. Ett sådant tullsystem kräfver ock åtminstone på vissa kuster en starkare bevakning, hvilken, likasom ock de ökade göromålen vid sjelfva tullbehandlingen, förutsätter en betydligt större tullpersonal än den nuvarande. Häraf föranledas dryga omkostnader, som komma att åtminstone delvis betunga handeln och konsumenterna, utan motsvarande båtnad för statsverket.

Ännu en svårighet härrör af den inbördes handelsgemenskapen mellan Sverige och Norge. En tullsats å spanmål i Sverige, öfverstigande den särdeles lindriga, som i Norge redan är gällande, 22 öre per 100 kilogram för de viktigaste slagen, skulle kunna föranleda en mot mellanrikslagstiftningen icke stridande mjölimport från norsk sida till Sverige, i följd af hvilken import förstnämnda åtgärd, utan gagn för vare sig det svenska statsverket eller det svenska jordbruket, endast komme att bereda den norska statskassan en inkomst.

Genom dryga tullsatser uppstode jemväl en fara för underslef, hvilka blefve svåra att förebygga.

Slutligen må härvid ock erinras om den i synnerhet under senare tid äfven för utförsel ganska mycket utvecklade qvarnindustrien i vårt land. Denna industri har visat sig kunna uppträda täflande med andra länders så väl i England som i Norge och har, efter hvad upplyst blifvit, väsentligen bidragit till befrämjande af direkt utförsel till förstnämnda land äfven af andra viktiga landtbruksprodukter, hvilka der förut endast på indirekt väg kunnat bringas på den stora engelska marknaden. Skulle nu råmaterialet för denna industri, hvetet, åsättas införselstull, kunde den sålunda tillvägabragta direkta utförseln och dermed för andra landtbruksalsters afsättning vunna fördel icke längre bibehållas, med mindre än att en restitution af erlagd tull för det förmålda hvetet tillika medgäfves; men medgifvandet af en sådan restitution för ett fabrikat, i hvilket vanligen torde ingå både svenskt och utländskt råämne, blefve utom allt tvifvel förenadt med desto större vanskliigheter, som kontroll svårligen kunde åstadkommas öfver det ena och andra råämnets relativa myckenhet. I saknad af sådan kontroll äfventyras,

att restitutionen antingen under- eller öfverstiger den rätta, i förra fallet hindrande rörelsens fortgång, i det senare medförande en premie på statskassans bekostnad.

Oafsedt allt hvad sålunda ur allmänna synpunkter talar emot de nu ifrågasatta afvikelserna från i vårt land länge och till allmän båtнад hyllade grundsatser, har Utskottet funnit åtskilligt ytterligare vara att anmärka och erinra i afseende å flertalet af motionärernas hithörande yrkanden, beträffande hvarje vara för sig. Härom skall Utskottet nedan yttra sig särskildt för hvarje vara.

Endast i afseende å artikeln mais har Utskottet funnit sig böra förorda en ändring i gällande tullagstiftning, hvarom Utskottet längre fram torde få närmare yttra sig.

Dessförinnan har Utskottet velat anföra följande. Enligt hvad ofvanstående redogörelse för de förevarande motionernas innehåll gifver vid handen, hafva tvenne af motionärerna, Friherre *Klinckowström*, i motionen N:o 6, och Herr *P. Pehrsson* i Norrsund, föreslagit, att för vissa landtmannaprodukter skulle vid införsel i riket erläggas en s. k. »inregistreringsavgift» med viss, af motionärerna olika bestämd procent af varuvärdet. De flesta af de varor, för hvilka sådan avgift yrkats, få för närvarande avgiftsfritt införas. Båda de ifrågavarande motionerna omfatta dock några varor, som redan i gällande tulltaxa äro med tull belagda. Af sistnämnde motionär synes detta förhållande icke hafva beaktats. Så vidt åter Friherre *Klinckowströms* motion i ämnet gifver vid handen, skulle den af honom föreslagna nya avgiften för redan tullbelagda varor utgå jemnsides med den hittillsvarande tullavgiften.

Ingendera af motionärerna antyder, att den nya s. k. inregistreringsavgiften skulle komma att i anseende till vare sig arten eller ändamålet i någon mån skilja sig från vanlig tullavgift. Vid sådant förhållande har det förefallit Utskottet, att, hvilken mening man än må hysa om det lämpliga beloppet af de nya införselsavgifter, derest sådana anses önskliga, som böra drabba ifrågavarande artiklar, någon rimlig anledning dock icke finnes att gifva dessa avgifter en annan benämning än den, som användes för nu stadgade införselsavgifter å samma eller andra varor. Att, der varan redan är med införselsavgift belagd, derå sätta en ny sådan avgift under annat namn, i stället för att höja den gamla, måste alltid medföra någon och, om olika grunder för avgifternas utgörande skola tillämpas, gauska anmärkningsvärd inveckling vid varornas tullbehandling och avgifternas debitering; och icke heller i afseende å hittills tullfria varor kan den särskilda benämningen medföra någon som helst båtнад. Då den ifrågasatta s. k. inregistrerings-

afgiften alltid skulle utgå efter varans värde, men tillämpningen af en sådan beräkningsgrund för åtskilliga bland här afsedda varor möter synnerligen stora svårigheter, ligger ock häri en ganska afsevärd anledning att, äfven för den händelse, att motionerna i öfrigt i större eller mindre grad skulle komma att tillvinna sig Riksdagens bifall, åtminstone icke godkänna den i dem föreslagna benämningen inregistreringsafgift och icke heller den för beskattningen föreslagna grunden. Hvad stundom blifvit anfördt derom, att en särskild s. k. inregistreringsafgift, der den framdeles befundes öfverflödigt eller till beloppet otillfredsställande, skulle lättare kunna afskaffas eller förändras, än en vanlig tullsats, lär näppe- ligen kunna tillmätas någon betydelse.

Med stöd af det nämnda hemställer derföre Utskottet,

3:o) att, så framt nya eller förhöjda afgifter komma att af Riksdagen beslutas till utgörande vid varors införsel i riket, samtliga dessa afgifter varda i tulltaxan införda under benämningen tullafgift.

Utskottet öfvergår nu till den närmare granskning af motionä- rernas yrkanden, hvarom ofvan talats, i sammanhang hvarmed Utskottet kommer att göra de ytterligare framställningar till Riksdagen, till hvilka Utskottet af samma yrkanden föranledes. Dervid har Utskottet, i likhet med hvad som iakttagits uti Utskottets vid föregående riksdagar afgifna utlåtanden rörande tullbevillningen, ansett sig böra följa den ord- ning, i hvilken de ifrågavarande artiklarua finnas upptagna i gällande tulltaxa.

Blommor. Å naturliga, friska *Blommor*, för närvarande tullfria, föreslår Herr *Rundbäck* en tullsats af 30 öre för 1 kilogram.

Den undersökning och tidsutdrägt, som af en varas tullpligtighet alltid förorsakas, skulle för en sådan vara som naturliga, friska blom- mor lätteligen medföra skada å sjelfva varan.

Utskottet hemställer alltså,

4:o) att Herr *Rundbäck*s motion i denna del måtte af Riksdagen lemnas utan afseende.

*Blomster-
lökar.* Äfven å *Blomsterlökar*, hvilka icke heller för närvarande hafva någon tull sig åsatt, yrkar Herr *Rundbäck* en tullsats af 30 öre för 1 kilogram. Utskottet, som vid 1882 års riksdag hade att afgifva utlåtande

öfver ett liknande yrkande af samme motionär, yttrade då, att enär större delen af de blomsterlökar, som hit infördes, torde användas af härvarande trädgårdsodlare, Utskottet ansåge det ingalunda förenligt med trädgårdsodlingens intresse att medelst tullbeskattning fördyra ifrågavarande artikel. Vidhållande denna åsigt, hemställer Utskottet,

5:o) att Herr Rundbäcks ifrågavarande yrkande icke heller måtte af Riksdagen bifallas.

Den å *Blår* af lin — för närvarande tullfria — af Friherre *Klinckowström* föreslagna inregistreringsafgift har af motionären beräknats till 2 kronor för 100 kilogram.

Blår.

Denna vara bör såsom råämne för vissa industrier vara fri från beskattning. Och då dessutom införseln af densamma är särdeles obetydlig — den uppgick år 1882 till 29,307 och år 1883 till allenast 18,440 kilogram — hemställer Utskottet,

6:o) att hvad Friherre *Klinckowström* i denna del föreslagit icke måtte vinna Riksdagens bifall.

Bönor, alla slag, ej specificerade, hafva, såsom i omfattande grad ingående i den stora allmänhetens förbrukning, i gällande tulltaxa lemnats afgiftsfria. Härå yrkas nu: af Friherre *Klinckowström* en inregistreringsafgift, beräknad till 57 öre för 100 kilogram, samt af Herrar *Bexell* och *Örwall* m. fl. en tullafgift af 1 krona 20 öre för 100 kilogram; hvarjemte ifrågavarande artikel torde, såsom vanligen medräknad under rubriken *Spanmål*, ingå bland dem, å hvilka Herr *P. Pehrsson* i Norrsund föreslagit inregistreringsafgift af 8 procent af varans värde.

Bönor.

Åberopande sin allmänna motivering och hvad nedan under rubriken *Spanmål* vidare anföres, hemställer Utskottet,

7:o) att samtliga desse motionärers ifrågavarande yrkanden måtte af Riksdagen lemnas utan afseende.

Enligt gällande tulltaxa får *Fläsk* afgiftsfritt i riket införas. Å denna vara yrkas: af Friherre *Klinckowström* en inregistreringsafgift, hvilken skulle utgöra 4 kronor 48 öre för 100 kilogram, af Herr *P. Pehrsson* i Norrsund en dylik afgift af 8 procent, af Herrar *Bexell* och *Örwall* m. fl. en tullsats, uppgående till 10 kronor, samt af Herr *Fredholm* en tullsats af 15 kronor, allt för 100 kilogram.

Fläsk.

I anledning af ett vid 1880 års riksdag af förstnämnde motionär framställt förslag om tull å ifrågavarande artikel anförde Utskottet:

»De allmänna skäl, som tala emot en införseltull å denna vara, hafva mångfaldiga gånger blifvit så väl i Riksdagens Kamrar som af föregående Bevillnings-Utskott påpekade, hvadan Utskottet nu icke anser nödigt att ånyo upprepa de samma. Utskottet vill endast erinra derom, att af de 293,103 centner fläsk, som enligt Kommerskollegii uppgifter under år 1878 importerats, större delen, eller 167,595 centner, införts ifrån Storbritannien och Irland. Sistberörda kvantitet torde utan fara för misstag kunna antagas hafva till allra största delen utgjorts af amerikanskt fläsk, hvilket jemväl torde vara förhållandet med största delen af de öfver Lübeck, Hamburg, Bremen m. fl. europeiska handelsplatser införda kvantiteter. Detta slags fläsk är, som väl bekant, hos oss nästan uteslutande föremål för den arbetande klassens förbrukning, under det deremot de mera bemedlade klasserna hufvudsakligen använda inhemskt fläsk. Det amerikanska fläsket är betydligt billigare än det inhemska. Att nu genom en tullsats å fläsk tvinga arbetarne att antingen dyrare betala det amerikanska fläsket eller att för högre pris inköpa sådan inhemska vara, synes Utskottet icke vara med rättvisa och billighet öfverensstämmande. Icke heller lärer väl med god hushållning öfverensstämma att genom lagstiftningen söka förhindra det varubyte, som på samma gång medgifver att billigare födoämnen från utlandet införas, och att inhemska dyrbarare kunna till utlandet afsättas. Exporten af fläsk är väl ännu icke af betydelse, men då exporten af svinkreatur år 1878 uppgick till mera än 20,000 stycken, lärer denna byteshandel otvifvelaktigt hafva ländt till landets fördel».

Då samme motionär vid 1882 års riksdag förnyade sitt sistberörda förslag, tillade Utskottet:

»De tvenne sist förflutna årens erfarenhet har icke jäfvat den uppfattning, som här blifvit uttalad. Införseln har fortfarande utgjorts hufvudsakligen af det billiga amerikanska fläsket, under det att exporten af levande svin uppgått år 1879 till 14,374 och år 1880 till 21,642 stycken».

Enligt Kommerskollegii berättelser hade myckenheten af infördt fläsk, hvilken år 1880 utgjorde 14,896,448 och år 1881 12,000,474 kilogram, år 1882 nedgått till 4,920,839 kilogram. År 1883 steg införseln åter till 9,724,737 kilogram. Men enligt den för år 1884 tillgängliga uppgift hade den då ånyo nedgått till omkring 5,850,000 kilogram.

Den stora minskningen i import beror utan tvifvel af den inträdda prisförhöjningen å det amerikanska fläsket.

Utförseln af fläsk har utgjort:

År 1880.....	143,421	kilogram.
» 1881.....	391,905	»
» 1882.....	314,508	»
» 1883.....	152,708	»
» 1884 (i rundt tal).....	320,000	»

Då under samma tid exporten af levande svin uppgått:

År 1881 till.....	24,341	stycken.
» 1882 »	26,212	»
» 1883 »	28,084	»
» 1884 » (i rundt tal).....	50,000	» ;

och sålunda visar sig stadd i fortfarande utveckling, läser nu än mindre än förr anledning förefinnas att med införselstull belägga ifrågavarande artikel, hvadan Utskottet hemställer,

8:o) att Riksdagen måtte, med afslag å motionärer-
nas nu afsedda framställningar, bibehålla tullfrihet för
artikeln *Fläsk*.

Af *Frukt*er och *Bär* samt *Grönsaker*, ej specificerade, äro, enligt gällande tulltaxa, de friska fria från införselsavgift. Å sådana yrkas af Friherre *Klinckowström* en inregistreringsavgift, beräknad till 1 krona 40 öre för 100 kilogram, samt af Herr *Rundbäck* en tullsats, motsvarande 20 kronor för 100 kilogram.

*Frukt*er,
m. m.

I fråga om läggandet af tull å friska varor af nu ifrågavarande slag gäller till fullo hvad Utskottet ofvan anført beträffande sådan avgift å blommor. Utskottet hemställer,

9:o) att motionärernas yrkanden i förevarande del måtte af Riksdagen lemnas utan afseende.

Af *Frö* äro för närvarande kanariefrö åsatta en tullsats af 10 öre för 1 kilogram, men andra slag tullfria. Herr *Rundbäck* föreslår för blomster- och trädgårdsfrö, ej specificerade, en tullsats af 30 öre för 1 kilogram. Herrar *Bexell* och *Örwall* m. fl. anse tullfrihet böra gälla för hamp-, lin-, raps- och roffrö, men föreslå att å timotej sättes en tull af 5 öre och å alla andra slag, ej specificerade, en dylik avgift af 15 öre, allt för 1 kilogram.

Frö.

I afseende å dessa artiklar gäller detsamma, som ofvan är anfördt

angående blomsterlökar. De användas hufvudsakligen af landets trädgårdsodlare och jordbrukare, och de föreslagna tullsatserna skulle för den skull ingalunda lända flertalet af desse till godo. För öfrigt kunna ifrågavarande artiklar icke sägas för närvarande stå lågt i pris. Utskottet hemställer alltså,

10:o) att rubriken *Frö* i gällande taxa bibehålles oförändrad.

Gryn.

Under rubriken *Gryn* upptagas i tulltaxan dels gryn af spanmål, i afseende hvarå hänvisas till rubriken *Spanmål*, dels risgryn och rismjöl, för närvarande tullfria, äfvensom andra slag, likaledes tullfria. Å risgryn och rismjöl yrkas af Friherre *Klinckowström* en tullsats af 5 öre samt af Herrar *Bexell* och *Örwall* m. fl. en tullsats af 3 öre, allt för 1 kilogram. Å andra hithörande slag föreslå sistnämnde motionärer en tullsats af 10 öre för 1 kilogram, hvarjemte Friherre *Klinckowström*, i sin nyssberörda motion, å sagogryn yrkat enahanda tullsats.

Gryn ingå såsom födoämnen i den allmänna förbrukningen, och särskildt utgöra risgryn ett synnerligen billigt samt för den skull äfven för den arbetande klassen icke ovigtigt födoämne. Utskottet hemställer derföre,

11:o) att hvad nyssnämnde motionärer i förevarande del yrkat måtte af Riksdagen lemnas utan afseende.

Honing.

Honing är för närvarande belagd med en tullsats af 10 öre för 1 kilogram. Derutöfver yrkar Friherre *Klinckowström* å denna vara en inregistreringsafgift, enligt motionärens beräkning motsvarande 4 öre för 1 kilogram.

Att genom höjd tullsats fördyra en så nyttig och helsosam vara, hvars allmännare användning fast hellre vore önskelig, finner Utskottet icke lämpligt. Importen af denna vara utgjorde för öfrigt år 1882 endast 1,847 kilogram och år 1883 3,530 kilogram. Utskottet hemställer,

12:o) att den i gällande tulltaxa å artikeln *Honing* satta tull måtte bibehållas oförändrad.

Hudar och Skinn.

Af oberedda *Hudar och Skinn*, ej hänförliga till pelsverk, äro alla slag för närvarande tullfria. Å denna artikel föreslås af Friherre *Klinckowström* en inregistreringsafgift, beräknad till 6 kronor för 100 kilogram.

Då denna vara utgör råmaterial för industrigrenar af den största betydelse för hela allmänheten, kan Utskottet icke finna lämpligt att medelst införselsafgift fördyra densamma. Utskottet hemställer alltså,

13:o) att Friherre Klinckowströms ifrågavarande yrkande icke måtte af Riksdagen bifallas.

Gällande tulltaxa upptager för *Humle* en tullsats af 10 öre för 1 kilogram. Friherre *Klinckowström* yrkar derutöfver en inregistreringsafgift, hvilken skulle utgöra 5 kronor 60 öre för 100 kilogram.

Humle.

Sedan för artikeln humle under en lång följd af år åtnjutits tullfrihet, blef år 1880, bland andra åtgärder för beredande af ökad statsinkomst, den ännu gällande tullafgiften åsatt nämnda vara.

Emot denna tullsats gjordes dock viktiga erinringar. Så yttrades i ett af Landtbruksakademiens förvaltningskomité år 1880 till Kongl. Maj:ts afgifvet underdånigt memorial:

»Hvad särskildt beträffar *humle*, hvarå Riksdagen bestämt en tull af 10 öre per kilogram, så är den ett väsentligt råämne för de inom alla samhällsklasser i stor skala använda maltdryckerna. Äfven om staten för sina ändamål skulle finna nödigt att af dessa drycker upphemta inkomst, synes det icke böra ske genom fördyrande af allenast en deri ingående beståndsdel, hvars beskaffenhet och inverkan på produkten dessutom äro sådana, att derigenom lätteligen kunde föranledas användandet i dess ställe af andra bitterämnena, som för helsan kunna vara skadliga.

En ökad odling af humle inom landet, likasom af flere andra handelsväxter, är i hög grad beroende af den ställning dessa växter vid kulturen kunna komma att intaga i förhållande till andra förut odlade. Det intresse för humleodlingens ändamålsenliga bedrifvande, som inom många orter uppvaknat under senaste tiden, är otvifvelaktigt ett säkrare medel till humlekulturens utveckling, än varans fördyrande genom en tullsats, som, sedan den framkallat humleodling på bekostnad af odlingen af andra för klimat och jordmån lämpliga växter, till äfventyrs blefve afskaffad.»

Kommerskollegium och Generaltullstyrelsen, i ett på Kongl. Maj:ts befallning samma år afgifvet gemensamt utlåtande, förklarade sig instämma i hvad Landtbruksakademiens förvaltningskomité sålunda yttrat, med tillägg att, då af de uppgifter, som i utlåtandet meddelades rörande humleinförseln, jemförda med de allt mer och mer tillväxande tillverkningsbeloppen för maltdrycker, det visat sig, att förbrukningen af utländsk humle nedgått så, att, då den år 1875 utgjorde 0,06 skålpund för hvarje kanna fabrikstillverkad maltdryck, densamma under följande år till och med år 1878 utgjorde allenast 0,04 skålpund per kanna maltdryck, häraf torde framgå, att användningen af svensk

humle under senare åren tilltagit, hvadan det ville synas som den uppmuntran för den inhemska humleodlingen, hvilken Riksdagen med tullsatsen jemväl åsyftat, då mera vore mindre behöflig än tillförene, hvilket ock öfverensstämde med förvaltningskomiténs erfarenhet, att in-tresset för humleodlingens ändamålsenliga bedrifvande på senaste tiden inom många orter uppvaknat; hvarjemte embetsverken tillika erinrade, att utförseln från Sverige af andra slag maldrycker än porter under senare åren ganska väsentligt öfverstigit införseln, och att tillverkning af denna vara för export, som spelade en stor rol i grannländernas näringsverksamhet, äfven hos oss borde kunna blifva af betydelse för afsättning i förädlad form af landtbruksprodukter samt följaktligen icke syntes böra motverkas af tullbeskattning å det råämne, af hvars användning maldryckernas värde och afsättning i synerlig grad vore beroende.

Utskottet anser dessa uttalanden vara förtjenta af stor uppmärksamhet, och om än Utskottet finner sig under närvarande förhållanden icke böra ifrågasätta tullfrihet å humle, lära de anförda skälen dock till fullo motivera afstyrkandet af hvarje förhöjning i den å sagda artikel nu lagda tullsats. Utskottet hemställer sålunda,

14:o) att Friherre Klinckowströms ifrågavarande yrkande måtte af Riksdagen lemnas utan afseende.

Här. Rubriken *Här* i gällande tulltaxa utvisar för tagel en tullsats af 20 öre för 1 kilogram, under det andra slag, ej specificerade, äro tullfria. Friherre *Klinckowström* har, dock under antagande att äfven tagel vore fritt från tull, föreslagit, att derå måtte sättas en inregistreringsafgift, beräknad att utgå med 8 kronor 80 öre för 100 kilogram.

Motionärens förslag innebär alltså en tullnedsättning. Något skäl för en sådan har ej anförts. Utskottet hemställer alltså,

15:o) att rubriken *Här* i gällande tulltaxa bibehålles oförändrad.

Ister. Å *Ister*, alla slag, för närvarande tullfritt, yrkas af Friherre *Klinckowström* en inregistreringsafgift, hvilken beräknats skola uppgå till 4 kronor 44 öre för 100 kilogram, samt af Herrar *Bexell* och *Örwall* m. fl. en tullsats, motsvarande 6 kronor för 100 kilogram.

Då denna vara, hvilken allt sedan 1856—1858 årens riksdag njutit tullfrihet, utgör ett viktigt födoämne för de mindre bemedlade samhälls-

klasserna, får Utskottet, med åberopande i öfrigt af hvad här ofvan i fråga om artikeln *Fläsk* blifvit anfördt, hemställa,

16:o) att nyssnämnde motionärers ifrågavarande yrkanden icke måtte af Riksdagen bifallas.

Å komprimerad *Jäst* eller pressjäst, för närvarande tullfri, föreslås af Friherre *Klinckowström* en inregistreringsafgift, hvilken skulle utgöra 4 kronor för 100 kilogram, samt af Herrar *Bexell* och *Örwall* m. fl. en tullsats, motsvarande 15 kronor för 100 kilogram.

Jäst.

I anledning af ett af förstnämnde motionär vid 1880 års riksdag framställt förslag om införselstull å samma vara anförde Utskottet:

»Då jäst ingår såsom ett nödvändigt beredningsämne vid tillverkningen af det viktigaste af våra födoämnen, bröd, samt enligt Kommerskollegii berättelser importen af denna vara, som år 1874 utgjorde 436,565 skålpund, 1878 nedgått till endast 109,587 skålpund, under det samtidigt exporten deraf sedan förstnämnda år ökats från 875 skålpund till 481,925 skålpund, hvartill densamma år 1878 uppgick, finner Utskottet sig sakna skäl att tillstyrka den af motionären föreslagna tullafgift å jäst.»

Äfven vid 1881 års riksdag afstyrkte Utskottet en liknande framställning.

Under de senaste åren hafva enligt Kommerskollegii berättelser exporten och importen af jäst utgjort:

År.	Export.	Import.
1878	204,855 kilogram	46,583 kilogram.
1879	260,229 ,,	43,490 ,,
1880	204,888 ,,	55,173 ,,
1881	146,886 ,,	191,468 ,,
1882	109,057 ,,	114,404 ,,
1883	92,843 ,,	48,687 ,,

Då det bakslag, som sålunda för en tid inträffat i landets export af denna vara, jemförd med importen, nu synes vara på god väg att åter gifva vika för ett gynsamare förhållande, samt ställningen endast under ett enda år visat sig så pass ofördelaktig, att importen i någon väsentligare grad öfverstigit exporten, lärer något behof af tullskydd för den inhemska tillverkningen deraf icke kunna sägas vara för handen.

Utskottet hemställer alltså,

17:o) att förenämnde motionärers yrkanden om införselsafgift å artikeln *Jäst* måtte af Riksdagen lemnas utan afseende.

Kli. Å *Kli*, alla slag, för närvarande tullfritt, yrkas af Friherre *Klinckowström* en inregistreringsafgift, beräknad till 24 öre för 100 kilogram, samt af Herrar *Bexell* och *Örwall* m. fl. en tull af 20 öre för samma myckenhet.

Då *kli* i betydande omfattning användes såsom kreatursfoder, lärers dess beläggande med införselstull allra minst för jordbruket kunna lända till gagn, hvadan Utskottet hemställer,

18:o) att hvad nyssnämnde motionärer i förevarande del yrkat måtte af Riksdagen lemnas utan afseende.

Kreatur. Friherre *Klinckowström* föreslår, att nedannämnda slag af *Kreatur* måtte beläggas med en inregistreringsafgift, sålunda beräknad:

för hästar (utom hingstar)	10 kronor		per stycke,	
„ nötkreatur	4 „	88 öre	„	
„ får och lam		80 „	„	samt
„ svinkreatur (utom fargaltar) 1 „		20 „	„	

Införseln af kreatur afser i allmänhet dels förbättring af inhemska kreatursracer, dels fyllande af landtbrukets behof å vissa orter, dels ock beredande af tillgång för konsumtionsbehofvet, och torde ur ingen af dessa synpunkter böra med någon tullafgift fördyras. Allt sedan 1856—1858 årens riksdag har den ock lemnats fri från sådan afgift.

Då motionären vid 1882 års riksdag väckt förslag i enahanda syfte, visade Utskottet, med ledning af en i senaste tullkomités betänkande angående näringsarnes ställning förekommande redogörelse för utförselöfverskottet af kreatur i årligt medeltal under de sex sista femårsperioderna, hurusom exporten af kreatur sedan år 1850 stigit i väsentligt högre grad än importen. För den sista bland der upptagna femårsperioder stälde sig nämnda öfverskott sålunda:

Åren.	Hästar.	Nötkreatur.	Får.	Svin.
1875—1879	— 650	+ 22,808	+ 20,020	+ 10,537.

Kommerskollegii berättelser för de följande åren utvisa följande ställning:

År.	Hästar.	Nötkreatur.	Får.	Svin.
1880	— 269	+ 32,068	+ 29,183	+ 16,930.
1881	+ 698	+ 17,189	+ 21,745	+ 20,882.
1882	+ 940	+ 23,801	+ 28,796	+ 21,973.
1883	— 937	+ 42,133	+ 30,232	+ 21,815.

År 1884 utgjorde motsvarande belopp i runda tal:

— 1,650	+ 35,200	+ 35,000	+ 40,700.
---------	----------	----------	-----------

Häraf synes framgå, att den inhemska boskapsskötseln fortfarande kan umbära skydd mot utländsk täflan, och att således den af motionären föreslagna införselsafgift jemväl från denna synpunkt saknar fog. Utskottet hemställer alltså,

19:o) att hvad Friherre Klinckowström i afseende å artikeln *Kreatur* föreslagit måtte af Riksdagen lemnas utan afseende.

Äfven införseln af *Kött*, alla slag, är för närvarande och allt sedan 1856—1858 årens riksdag fri från afgift. Å denna vara yrkas af Friherre *Klinckowström* en inregistreringsafgift, beräknad till 2 kronor 40 öre för 100 kilogram, samt af Herrar *Bexell* och *Örwall* m. fl. en tull-sats, motsvarande 5 kronor för 100 kilogram. Då köttet utgör ett af de viktigaste födoämnen och är föremål för allmän förbrukning, hemställer Utskottet,

Kött.

20:o) att hvad nämnde motionärer i förevarande del yrkat icke måtte af Riksdagen bifallas.

Friherre *Klinckowström* föreslår, att *Lin*, för närvarande tullfritt, måtte beläggas med en inregistreringsafgift, beräknad för ohäckladt lin till 3 kronor 92 öre och för häckladt till 8 kronor 80 öre, allt för 100 kilogram.

Lin.

Då den inhemska linneindustrien genom en tull å lin skulle få sitt råmaterial betydligt fördyradt, vore enligt Utskottets åsigt en tullbeskattning å denna artikel särdeles olämplig, hvadan Utskottet hemställer,

21:o) att Riksdagen ville, med afslag å Friherre Klinckowströms ifrågavarande yrkande, bibehålla tullfrihet för artikeln *Lin*.

Lök. Jemte sitt ofvannämnda yrkande om tull å blomsterlökar föreslår Herr *Rundbäck* för andra slag af *Lök* en tullsats af 20 öre för 1 kilogram. Något särskildt skäl för förhöjd beskattning å denna redan med 5 öre för 1 kilogram beskattade trädgårdsväxt har icke blifvit anfördt; och hemställer Utskottet,

22:o) att Herr *Rundbäcks* ifrågavarande förslag måtte lemnas utan afseende.

Mais. Vid 1880 års riksdag beslöts, att artikeln *Mais*, omalen och malen, som tillförene åtnjutit tullfrihet, skulle åsättas en tull af 1,5 öre för 1 kilogram. I öfverensstämmelse med hvad senaste tullkomitén tillstyrkt, föreslog emellertid Kongl. Maj:t i proposition till 1882 års Riksdag, att tullsatsen å mais måtte upphävas, hvilket förslag af Riksdagen bifölls.

Å denna artikel yrkas nu af Friherre *Klinckowström* en inregistre-ringsafgift, beräknad för omalen mais till 49 öre och för mjöl till 50 öre, allt för 100 kilogram; af Herr *P. Pehrsson* i Norrsund, så vidt motionären under spanmål inbegriper denna vara, en dylik afgift af 8 procent; af Herrar *Bexell* och *Örwall* m. fl. en tull af 1 krona för omalen mais och 2 kronor 50 öre för mjöl; samt af Herr *Fredholm* en tull af 10 kronor för omalen mais och 15 kronor för mjöl, allt för 100 kilogram.

Af hvad 1880 års riksdag anförde såsom skäl för den då å ifrågavarande artikel bestämda tullsats tillåter sig Utskottet att här anföra följande:

»Genom den inhemska bränvinsfabrikationen har, såsom denna fabrikation hittills bedrifvits, användning beredts för åtskilliga jordbruksprodukter, hvilka inom landet frambringas i större mängd än att desamma kunna härstädes för annat ändamål vinna skälig afsättning samt derjemte äro af den beskaffenhet, att de icke lämpa sig för utförsel. Det förnämsta råmateriale för den inhemska bränvinstillverkningen utgöres af potates.

Om, såsom Riksdagen icke håller för osannolikt, den större prisbilligheten hos maisen inom kortare eller längre tid komme att uttränga användningen af potates vid bränvinsfabrikationen, skulle, enligt Riks-

dagens åsigt, ett sådant förhållande för det svenska jordbruket inom vissa delar af landet medföra mycket menliga följder.

Potatesodlingens vigt för den svenska jordbruksnäringen inses lätteligen, om man betänker dels hvilka ofantliga quantiteter potates, som för närvarande i och för bränvinsbränning odlas, men som genom maisens användning såsom råämne för tillverkningen af denna vara skulle sakna afsättning, dels ock att potatesodlingen framför allt är för de mindre jordbrukarne af vigt, äfvensom att inom vissa trakter af landet befolkningen till följd af jordens beskaffenhet är nästan uteslutande hänvisad till odlingen af detta jordbruksalster.

Till undvikande af nu omförmälda olägenhet har Riksdagen ansett mais böra och i betraktande af den höga skyddstull, hvarmed den inhemska bränvinstillverkningen är gymnad, skäligen kunna vid införsel åsättas en så hög införselstull, att kostnaden för användandet af mais såsom råmaterial vid bränvinstillverkningen under vanliga förhållanden icke må understiga den för användandet af potates.»

Utskottet anser hvad Riksdagen sålunda yttrat fortfarande ega giltighet framför de skäl, som blifvit anförda emot införselstull å mais.

Införseln af mais, hvilken, derförut synnerligen obetydlig, under åren 1876—1879 i årligt medeltal utgjorde 268,474 kubikfot, motsvarande omkring 4,886,000 kilogram, uppgick år 1880 till icke mindre än 58,427 kubikmeter eller 2,232,496 kubikfot, motsvarande omkring 40 millioner kilogram. För de följande åren utgjorde densamma:

år 1881	1,870,762 kilogram.
» 1882	1,514,918 »
» 1883	5,809,285 »

Den exempellöst höga införsel, som af ifrågavarande artikel år 1880 egde rum, kan enligt Utskottets åsigt antagas hafva i så väsentlig mån orsakat den betydliga minskningen af de båda närmast följande årens införsel deraf, att den icke synnerligen höga tullsats, som då för mais var gällande, härutinnan icke lärer hafva utöfvat så stor verkan, som man förmenat. En ny tull derå torde derföre, helst om den sättes till något lägre belopp än den förra, icke komma att visa sig menlig för dem, hvilka betjena sig af maisen för sådana ändamål, i afseende å hvilka inhemska råämnen icke anses kunna lemna fullgod ersättning.

Tillverkningen af bränvin har under de senaste tillverkningsåren utgjort:

år 1880—1881	18,141,266, ₅ k:r.
» 1881—1882	14,204,769, ₀ »
» 1882—1883	12,471,547, ₆ »
» 1883—1884	12,918,159, ₆ »

Utförseln af bränvin har samtidigt varit begränsad till	
år 1880	6,248,425 liter
» 1881	6,691,416 »
» 1882	1,192,852 »
» 1883	388,737 »
» 1884 (i rundt tal)	240,000 »

Vid sådant förhållande synes bränvinsexporten icke heller nu kunna tillmätas den betydelse, att man för dess underlättande bör beröfva våra jordbrukare det skydd, som en lindrig tull å den omalna maisen erbjuder i fråga om odlingen af potates och andra produkter.

I följd häraf har Utskottet ansett omalen mais böra åsättas en tull, som under nuvarande förhållanden lämpligast synes kunna bestämmas till det af Herrar Bexell och Örwall m. fl. föreslagna belopp.

Hvad åter beträffar mjöl af mais, finner Utskottet, att, om än de skäl, på grund af hvilka Utskottet ansett sig böra förorda tull å omalen mais, väsentligen gälla jemväl i fråga om den malna, vissa omständigheter af rent praktisk art likväl göra det olägligt att med tull belägga den senare. I sådant hänseende hänvisar Utskottet till hvad nedan under rubriken *Spannmål* yttras om olämpligheten af att med införselsafgift belägga en art af malen spanmål, om, på sätt Utskottet trott sig böra föreslå, de andra förblefve derifrån fria. Och vidare bör härvid Sveriges förhållande till Norge uppmärksammas. Hvad Utskottet i det förestående anfört derom, att en icke allt för låg tullsats å spanmål i Sverige kunde föranleda en mjölimport från norsk sida, egnad att tillintetgöra det med tullen afsedda ändamål, är icke tillämpligt å omalen mais, men väl å maismjöl, i det att sådant mjöl, så vidt förmalningen egde rum i Norge, blefve att anse såsom norsk produkt.

På grund af det anförda hemställer Utskottet,

23:o) att artikeln *Mais*, omalen, i tulltaxan måtte åsättas en införselstull af 1 öre för 1 kilogram; men

24:o) att artikeln *Mais*, malen, fortfarande må förblifva tullfri.

Mjöl.

Å *Mjöl* af arrowrot och andra vegetabilier, som ej kunna inbegripas under spanmål eller hänföras till medicinalier, för närvarande tullfritt, föreslå Herrar *Bexell* och *Örwall* m. fl. en tull af 2 kronor 50 öre för 100 kilogram.

Af skäl, som framgå af hvad nedan under rubriken *Spanmål* anføres, hemställer Utskottet,

25:o) att nämnde motionärers ifrågavarande förslag icke må af Riksdagen godkännas.

Rubriken *Nötter* har i gällande tulltaxa följande lydelse:

Kokos-.....	1 stycke	Kr. öre.	— 10.
Hassel-, val- och andra slag	1 kilogram		— 25.

Nötter.

I afseende å denna rubrik yrkas af Friherre *Klinckowström* för »hassel-, val- och dylika nötter» en tullsats af 35 öre för 1 kilogram, samt af Herr *Rundbäck*, hvilken synes hafva antagit, att ifrågavarande artikel för närvarande vore tullfri, att »nötter, ej specificerade» måtte beläggas med 20 öres tull för 1 kilogram.

Sistnämnda yrkande befinnes åtminstone för de flesta slag innefatta en tullnedsättning, för hvilken icke någon grund blifvit anford. Ej heller anser Utskottet skäl föreligga för den af Friherre *Klinckowström* föreslagna förhöjning i tullen för samma vara. Utskottet hemställer alltså,

26:o) att, med afslag å Friherre *Klinckowströms* och Herr *Rundbäcks* yrkanden i denna del, rubriken *Nötter* i gällande tulltaxa bibehålles oförändrad.

Å artikeln *Ost*, hvaraf alla slag för närvarande äro belagda med en tull af 7 öre för 1 kilogram, yrkas af Friherre *Klinckowström*, utöfver tullafgiften, en inregistreringsafgift, beräknad till 3 kronor 72 öre för 100 kilogram, af Herr *P. Pehrsson* i Norrsund, hvilken origtigt antagit ifrågavarande artikel nu åtnjuta tullfrihet, en dylik afgift af 8 procent, samt af Herrar *Bexell* och *Örwall* m. fl. äfvensom Herr *Fredholm* en till 15 öre för 1 kilogram förhöjd tullafgift.

Ost.

Den vid 1856—1858 årens riksdag för ost, alla slag, stadgade tullfrihet utbyttes vid 1880 års riksdag, då statsverket befans vara i behof af ökade inkomster, emot nu gällande tullsats, hvilken ock, oakadt så väl Landbruksakademiens förvaltningsutskott som Kommerskollegium och Generaltullstyrelsen deremot framstälde betänkligheter, blef af Kongl. Maj:t godkänd.

Vid nästföljande eller 1881 års riksdag väcktes åter förslag om tullfrihet å ifrågavarande artikel, i anledning hvaraf Utskottet, efter att hafva erinrat, hursom den derå i Sverige bestämda tullsats vid jemförelse med utlandets förhållanden måste betraktas såsom ganska lågt tilltagen, och då statsverkets behof af inkomster, hvilket måste anses

hafva utgjort det bestämmande skälet för Riksdagens beslut att med tull belägga denna artikel, ännu oförminskadt qvarstode, samt i förevarande fall någon erfarenhet angående stadgandets mer eller mindre tynande inverkan på de arbetande klasserna icke kunnat vinnas, hemstälde att förslaget icke måtte bifallas.

Om ock Utskottet, oaktadt statsfinansernas tillstånd nu mera icke längre synes utgöra giltig grund för den gällande tullafgiftens vidare bibehållande, finner sig icke böra, i strid mot den riktning, hvori de vid denna riksdag väckta motioner gå, tillstyrka återgång till den för ost tillförene under lång tid medgifna tullfrihet, anser Utskottet sig åtminstone sakna allt skäl att understödja föreslagna afgiftsförhöjningar å ifrågavarande artikel; samt hemställer derföre,

27:o) att motionerna härom måtte lemnas utan afseende.

Potates. Å *Potates* föreslår Friherre *Klinckowström* en inregistreringsafgift, hvilken skulle utgöra 12 öre för 100 kilogram.

Då denna nu tullfria vara otvifvelaktigt utgör ett af vårt folks viktigaste födoämnen, hemställer Utskottet,

28:o) att Friherre *Klinckowströms* ifrågavarande yrkande måtte af Riksdagen lemnas utan afseende.

Ris. Å oskalad *Ris* eller *Paddy*, för närvarande tullfri, yrkas i Herr *Bexells* m. fl:s motion en tull af 1 krona för 100 kilogram.

Då Utskottet här ofvan på anförda skäl afstyrkt tullbeskattning å risgryn och rismjöl, har Utskottet ännu mindre skäl att understödja förslaget om en dylik beskattning å råämnet; och hemställer,

29:o) att Herr *Bexells* m. fl:s motion i förevarande del icke måtte af Riksdagen bifallas.

Rötter. Alla slag af *Rötter*, så väl de för apotekares behof afsedda, hvilka i gällande tulltaxa hänföras till Apoteksvaror, som öfriga, få för närvarande tullfritt införas. Herr *Rundbäck* föreslår, att ätbara, ej till apoteksvaror hänförliga rötter måtte tullbeläggas med 20 öre för 1 kilogram.

Då denna vara i ganska vidsträckt mån ingår i den allmänna förbrukningen, hemställer Utskottet,

30:o) att Herr *Rundbäcks* motion i förevarande del icke må af Riksdagen bifallas.

Å Smör, äfven konstgjordt, för närvarande tullfritt, yrkas: af Friherre *Klinckowström* en inregistreringsavgift, beräknad till 5 kronor 60 öre för 100 kilogram; af Herr *P. Pehrsson* i Norrsund en dylik avgift af 8 procent; af Herrar *Bexell* och *Örwall* m. fl. en tullavgift af 10 kronor; samt af Herr *Fredholm* en sådan af 20 kronor, allt för 100 kilogram.

I anledning af liknande yrkanden vid 1882 års riksdag yttrade dåvarande Bevillnings-Utskott:

»För att belysa frågan, huru vida sådant skydd är af behovet påkalladt, må här införas följande, ur Kommerskollegii berättelser hemtade uppgifter, som utvisa öfverskott af import (—) eller export (+) af smör för nedannämnda femårsperioder och år:

1856—1860	—	87,649	centner.
1861—1865	—	106,098	”
1866—1870	—	22,983	”
1871—1875	+	189,406	”
1876.....	+	31,882	”
1877.....	+	28,390	”
1878.....	+	49,677	”
1879.....	+	56,020	”
1880.....	+	43,688	”

År 1881 uppgick utförselsöfverskottet enligt officiella uppgifter till öfver 68,000 centner.

Härvid torde ytterligare märkas, att det smör, som från Sverige exporteras, till den vida öfvervägande delen utgöres af dyrare mejerismör, under det att det importerade utgöres af billigare vara. Så utvisar Kommerskollegii uppgift å de på Stockholms börs för vissa varor år 1880 noterade medelpris, att det exporterade smöret noterats till 85, men det importerade allenast till 65 kronor per centner.»

Då den inhemska mejerihandteringen sålunda visat sig mäktig af en kraftig utveckling utan stöd af tullskydd, samt det konstgjorda smöret i många fall ej kunde skiljas från vanligt smör, ansåg Utskottet allt sådant böra få afgiftsfritt införas.

Kommerskollegii berättelser för de senaste åren utvisa fortfarande öfverskott af export, utgörande:

År 1881	2,902,789	kilogram.
” 1882	3,441,813	”
” 1883	5,236,757	”
År 1884 utgjorde exportöfverskottet i	rundt tal 6,300,000	kilogram.

Vid sådant förhållande finner Utskottet tullskydd för denna vara nu mindre än någonsin vara af behovet påkalladt, hvadan Utskottet hemställer,

31:o) att Riksdagen, med afslag å motionärernes framställningar om införselsafgift å *Smör*, ville bibehålla tullfrihet för denna vara.

Spanmål.

År 1855 medgafs provisoriskt och 1857 definitivt tullfrihet för införseln af *Spanmål* i vårt land, och denna frihet har allt sedan dess bibehållits, utom för en kortare tid i fråga om hvetemjöl och gryn, å hvilka varor vid 1880 års riksdag till beredande af förökad statsinkomst sattes en inregistreringsafgift, som dock redan år 1882 afskaffades.

De yrkanden om inregistrerings- eller tullafgifter å hithörande varuslag, som, på sätt ofvan är nämndt, nu blifvit hos Riksdagen framställda, sammanfattar Utskottet här, i och för lättare öfverblick och jemförelse, i följande tabell:

Slag af Spanmål.	Föreslagna inregistreringsafgifter af Herrar				Föreslagna tullafgifter per 100 kilogram af Herrar					
	Friherre Klinckowström.			P. Pehrsson i Norrsund.	Bexell m. fl. samt J. Örwall m. fl.		E. G. Fredholm.			
	Procent af värdet.	Kr.	öre.	Proc. af värdet.	Kr.	öre.	Kr.	öre.		
<i>Omalen:</i>										
Blandsäd	4	proc., beräknad för 100 kilogram till	—	41	8	proc.	1	50	—	—
Bohveté	4	» » » » » » » »	—	32	8	»	1	50	—	—
[Bönor ¹⁾	4	» » » » » » » »	—	57	8	»	1	20	—	—]
Hafre	4	» » » » » » » »	—	41	8	»	—	60	—	—]
Hvete	4	» » » » » » » »	1	04	8	»	1	50	12	—
Korn	4	» » » » » » » »	—	46	8	»	1	—	8	—
[Mais ¹⁾	4	» » » » » » » »	—	49	8	»	1	—	10	—]
Malt	4	» » » » » » » »	—	65	8	»	1	20	—	—]
Råg	4	» » » » » » » »	—	49	8	»	1	—	10	—
Vicker	4	» » » » » » » »	—	57	8	»	—	60	—	—
Ärter	4	» » » » » » » »	—	57	8	»	1	20	—	—
Alla andra slag			—	—	8	»	1	50	—	—
<i>Malen:</i>										
<i>Gryn:</i>										
Hafre-	4	» » » » » » » »	—	80	8	»	2	50	—	—
Korn-	4	» » » » » » » »	—	60	8	»	2	50	12	—
Alla andra slag	4	» » » » » » » »	—	70	8	»	2	50	—	—
<i>Mjöl:</i>										
Hvete-	4	» » » » » » » »	1	16	8	»	2	50	15	—
[Mais- ¹⁾	4	» » » » » » » »	—	50	8	»	2	50	15	—]
Råg-	4	» » » » » » » »	—	60	8	»	2	50	15	—
Alla andra slag	4	» » » » » » » »	—	50	8	»	2	50	—	—

¹⁾ Se ofvan under artikelns egen rubrik.

Till hvad Utskottet i det föregående anført om olämpligheten af införselstull å spanmål i allmänhet anser sig Utskottet här böra föga ytterligare några erinringar.

Lätteligen inses, att, derest fri införsel af omalen spanmål tillåtes, en afgift å mjöl och gryn egentligen endast skulle innebära ett skydd för qvarnindustrien, hvilken dock inom vårt land, med riklig tillgång på naturlig drifkraft i strömmar och floder, derförutan bör komma till den utveckling, att den ej står utlandets efter.

Hvad särskildt angår malen spanmål, vill Utskottet vidare erinra derom, att genom den erfarenhet, som vans under det vissa ofvan omförmälda slag af mjöl och gryn voro med införselsafgift belagda, det blifvit noggsamt ådagalagdt, att läggandet af införselsafgift för *en* eller *flera* arter af malen spanmål, under det *andra* förblefve derifrån fria, icke kan förordas. Ett sådant system vållar nemligen ständiga svårigheter vid tillämpningen. Antingen bör således frihet från sådan afgift fortfarande medgifvas, eller ock samma afgift bestämmas för *allt* mjöl af spanmål. Frågan måste alltså gälla, utom annat, tullpliktighet eller tullfrihet för en artikel så outhärlig för lifvets nödtorft som rågmjöl.

Slutligen anser sig Utskottet böra meddela hoföljande på de tillgängliga officiella uppgifterna grundade statistiska redogörelse för rikets in- och utförsel af spanmål under den senaste tiden:

	Införsel.	Utförsel.
	Kubikmeter.	Kubikmeter.
<i>Omalen spanmål:</i>		
Hafre: 1873—1877 i årligt medeltal.....	1,820.	444,679.
1878—1882 » » »	2,900.	536,019.
1883.....	1,861.	555,979.
1884 (i rundt tal)	?	360,000.
Hvete: 1873—1877 i årligt medeltal	3,923.	11,079.
1878—1882 » » »	24,960.	6,424.
1883	61,841.	1,579.
1884 (i runda tal).....	58,000.	1,000.
Korn och Malt: 1873—1877 i årligt medeltal ...	14,990.	44,370.
1878—1882 » » » ...	15,983.	51,579.
1883	23,201.	44,736.
Korn: 1884 (i runda tal)	20,000.	34,000.
Råg: 1873—1877 i årligt medeltal.....	119,786.	3,839.
1878—1882 » » »	165,521.	1,762.
1883.....	235,316.	1,567.
1884 (i runda tal).....	210,000.	3,800.

	Införsel.	Utförsel.
	Kubikmeter.	Kubikmeter.
Vicker: 1873—1877 i årligt medeltal	92.	234.
1878—1882 » » »	561.	97.
1883	46.	240.
Ärtor och Åkerböror: 1873—1877 i årligt medeltal	1,077.	2,425.
1878—1882 » »	2,748.	2,196.
1883	686.	1,803.
Andra slag: 1873—1877 i årligt medeltal	218.	2.
1878—1882 » » »	628.	38.
1883	448.	46.
<i>Malen spannmål:</i>		
	Kilogram.	Kilogram.
Gryn: 1873—1877 i årligt medeltal	186,192.	49,096.
1878—1882 » » »	170,633.	127,221.
1883	54,956.	166,940.
Mjöl: Hvete- 1873—1877 i årligt medeltal	23,498,814.	2,462,508.
1878—1882 » » »	26,257,271.	2,413,499.
1883	33,880,121.	6,868,548.
1884 (i runda tal)	39,000,000.	7,200,000.
Korn- 1873—1877 i årligt medeltal	388,851.	17,369.
1878—1882 » » »	337,241.	5,123.
1883	572,680.	15,101.
Råg- 1873—1877 i årligt medeltal	43,634,332.	938,500.
1878—1882 » » »	18,894,895.	754,233.
1883	22,862,461.	1,828,646.
1884 (i runda tal)	20,000,000.	4,300,000.
Andra slag 1873—1877 i årligt medeltal	69,092.	— —
1878—1882 » » »	109,047.	— —
1883	137,545.	27,257.

Med stöd af hvad Utskottet i förevarande ämne andragit, hemställer Utskottet,

32:o) att Riksdagen måtte, med afslag å samtliga nu ifrågavarande yrkanden, besluta, att artikeln *Spannmål*, alla slag, omalen och malen, skall fortfarande vara tullfri.

Stärkelse af hvete, potates eller andra vegetabiliska ämnen är enligt gällande tulltaxa belagd med en tull af 10 öre för 1 kilogram. Derutöfver yrkar Friherre *Klinckowström* å denna vara en inregistreringsavgift, beräknad till 1 krona 96 öre för 100 kilogram.

Tullen å stärkelse var före år 1882 något högre. Nedsättningen beslöts på hemställen af senaste tullkomitén, som till stöd därför yttrade:

»Från tillverkare af pressjäst hafva framställningar hos komitén blifvit gjorda emot det enligt deras uppfattning orimliga förhållandet, att pressjäst får till riket tullfritt införas, men stärkelse, som till betydlig del ingår i pressjästen, är belagd med tull af 14 öre per kilogram, hvadan blifvit äskadt, att antingen en liknande avgift måtte åsättas denna vara, eller att restitution måtte beviljas af 3 öre för exporteradt skålpund ren jäst, eller ock slutligen att tullen å stärkelse måtte betydligt nedsättas. Särskildt framhålles den svåra konkurrensen med Danmark, der den höga tullen utgör ett hinder för import härifrån, men hvars betydliga öfverskott af tillverkning kan dagligen och stundligen tullfritt införas till Skåne och der till underpris afyttras, till stort förfång för den inhemska tillverkningen.

Vid genomgående af Kommerskollegii uppgifter angående den utrikes handeln visar det sig, att införseln af jäst, som år 1870 uppgick till 282,494 skålpund och år 1874 till 436,565 skålpund, sedermera betydligt nedgått och för år 1879 sjunkit till 102,310 skålpund, medan deremot utförseln af samma vara från år 1870, då den utgjorde endast 529 skålpund, sedermera alltjemt stigit och år 1879 nådde den stora summan af 612,194 skålpund, hvaraf tydligen framgår, att tillverkningen inom landet högst betydligt vunnit i utveckling och styrka och att den tyckes kunna uthärda täflan med utlandet. Anmärkningens befogenhet kan dock ej förnekas, och då dertill kommer att tullen å stärkelse är oskäligt hög, uppgående för engelsk vara till 30 och för tyskt potatesmjöl till öfver 50 procent af värdet, samt stärkelse derjemte utgör ett viktigt beredningsämne för våra stora näringar och bland dem väfverierna, har komitén funnit sig böra föreslå nedsättning i tullen för denna vara från 14 till 10 öre per kilogram. Äfven denna tullsats är onekligen mycket hög i förhållande till varans värde; men då importen vissa år uppgått till nära två millioner skålpund och år 1879 ännu uppgick till 1,118,160 skålpund, skulle en större tullnedsättning på en gång må hända ur statskassans synpunkt möta betänkligheter; hvartill ock kommer, att en stor del af importen utgöres af rissstärkelse, hvilken vara, så vidt komitén har sig bekant, ej har sin egentliga användning

Stärkelse.

inom näringarna, utan hufvudsakligen användes i den enskilda hushållningen, hvilken åter lättare kan bära den på varan lagda beskattning.»

Utskottet, som, på sätt ofvan närmare iuhemtas, funnit sig böra afstyrka nu ifrågasatt införselsafgift å jäst, kan, i betraktande af hvad tullkomitén sålunda andragit, desto mindre förorda, att tullen å stärkelse å nyo höjes, som, enligt hvad Utskottet erfarit, tillverkarne af pressjäst finna äfven den nuvarande tullsatsen å stärkelse för sig ganska betydande. Utskottet hemställer följaktligen,

33:o) att Friherre Klinckowströms ifrågavarande förslag måtte af Riksdagen lemnas utan afseende.

Talg.

Friherre *Klinckowström* föreslår äfven för *Talg* en inregistreringsafgift, hvilken beräknats till 3 kronor 8 öre för 100 kilogram.

Införseln af talg, som år 1874 öfversteg 2 millioner kilogram och, efter att under mellantiden hafva varit betydligt lägre, år 1879 uppgick till 1,616,607 kilogram, har sedan dess utgjort:

1880	1,263,878	kilogram.
1881	1,248,135	»
1882	1,013,520	»
1883	1,367,506	»
1884 (i rundtal)	1,470,000	»

Utförseln af samma vara, som 1873 var ingen, men 1879 uppgick till 282,378 kilogram, visar sedan följande siffror:

1880	252,665	kilogram.
1881	261,424	»
1882	225,775	»
1883	195,936	»
1884	?	

Då talg, hvarför tullfrihet allt sedan 1855 medgifvits, utgör en nödvändighetsvara och är råmaterial för vissa betydande näringar, hemställer Utskottet,

34:o) att Friherre Klinckowströms ifrågavarande framställning icke må af Riksdagen bifallas.

Trävaror.

Beträffande *Trävaror* föreslår Herr *P. Pehrsson* i Norrsund, att »huggna, sågade eller bilade» sådana varor måtte åsättas en inregistreringsafgift af 8 procent. Dylika trävaror, af hvilka import endast i mycket ringa grad eger rum, få tullfritt införas. Några särskilda skäl torde ej af Utskottet behöfva anföras mot läggande af tull å en af våra förnämsta och mest betydande exportvaror. Utskottet hemställer,

35:o) att motionärens ifrågavarande yrkande måtte af Riksdagen lemnas utan afseende.

Å ofärgad *Ull*. för närvarande tullfri, yrkar Friherre *Klinckowström* en inregistreringsafgift, hvilken skulle utgöra 12 kronor för 100 kilogram.

Ull.

Fördyrandet af råämnet för en af vårt lands viktigare industri-grenar kan Utskottet icke tillstyrka, hvadan Utskottet hemställer,

36:o) att Friherre *Klinckowströms* ifrågavarande yrkande af Riksdagen lemnas utan afseende.

Lefvande *Växter*, alla slag, få enligt gällande tulltaxa afgiftsfritt i landet införas. Herr *Rundbäck* föreslår nu å »levande växter och plantor» en tull af 10 öre för stycket samt särskildt å »fruktträd, alla slag», en dylik afgift af 30 öre för stycket.

Växter.

I motsats till motionären är Utskottet af den öfvertygelse, att trädgårdsodlingens eget intresse bäst tillgodoses genom fortfarande tullfrihet å dessa artiklar, hvartill kommer, att hvad Utskottet ofvan anført med afseende å ifrågasatt införselsafgift å naturliga, friska blommor eger tillämplighet jemväl å så väl växter och plantor som fruktträd. Utskottet hemställer alltså,

37:o) att Herr *Rundbäcks* motion i förevarande del icke måtte af Riksdagen bifallas.

Friherre *Klinckowström* föreslår slutligen att *Ägg*, hvarför tullfrihet nu eger rum, måtte åsättas en inregistreringsafgift af 4 procent.

Ägg.

Då denna vara utgör ett af de mest närande födoämnen och föremål för allmän förbrukning samt, enligt hvad Kommerskollegii berättelser utvisa, exporten af ägg högst betydligt öfverstiger importen deraf, saknar Utskottet skäl att tillstyrka den af motionären för denna artikel föreslagna tullafgift, i följd hvaraf Utskottet hemställer,

38:o) att artikeln *Ägg* fortfarande må förblifva tullfri.

Stockholm den 10 Mars 1885.

På Utskottets vägnar:

A. G:son Bennich.

Reservationer:

af Herr *Dahl*, med hvilken Herrar *E. G. Boström*, *Fock*, Friherre *Barnekow*, *Lönegren*, *A. Svensson* i Lösen, *Lyth*, *H. Johnsson* i Broby och *J. E. Eriksson* i Ahlberga instämt:

»Då det är ett af alla erkänt sakförhållande, att jordbruket alltid utgjort och fortfarande utgör vårt lands modernäring, hvars trygga och bergade ställning måste i statsfinansielt så väl som socialt hänseende utgöra det fasta underlaget för landets ekonomiska bestånd och dess befolknings fortgående utveckling;

då vidare, enligt hvad erfarenheten både hos oss och i främmande länder gifvit vid handen, produktionen af jordbruksalster *måste*, i likhet med all annan industriel produktion, hafva den inhemska marknaden att sig betryggad i väsentligare mån, men vår tullpolitiska lagstiftning sedan tre årtionden tillbaka beröfvat jordbruksnäringen denna oundgängliga förutsättning för dess bestånd och förkofran;

då till följd häraf denna vår hufvudnäringens ställning nu blifvit så undergräfd, att tusentals idkare af densamma i skilda delar af landet — deribland mera än 7,000 från Östergötland och derintill angränsande trakter, 1,100 från Bohus län och 1,200 från Gotland — lagt fram för regering och representation de mest gripande skildringar af sin tröstlösa ställning och anhållit om statsmakternas mellankomst för dess förbättrande;

då dertill kommer, att senaste tullpolitiska åtgärder i andra länder, med hvilka vi underhålla handelsförbindelser, ej blott komma att hämmande inverka på vår produktion för export, utan särskildt hota att, i händelse af fortfarande beskattningsfri införsel af landtmannaprodukter från samma länder, göra svenska jordbrukets belägenhet ännu svårare, än bifogade statistiska sammanställning redan med full klarhet ådagalägger; och

då det således är bestämd fara för handen, att en allt mera undergräfd ekonomisk ställning för den talrikaste delen af landets skattdragande befolkning skall, med sina gifna följder af sjunkande fastighetsvärden och deraf föranledd jordbrukskris, ådraga vårt land oberäkneliga förluster och helt visst på kämbart sätt rubba vår hittills goda statskredit;

så hafva vi icke vågat med Utskottets pluralitet dela ansvaret att under sådana omständigheter till Riksdagen göra hemställan att lemna alldeles utan afseende de så väl af ett flertal representanter inom båda Kamrarne ingifna som ock sedermera från olika landsdelar till Utskottet aflemnade framställningar om stadgande af en lämplig tullbeskattning för utländska jordbrukares hit införda arbetsalster, i synnerhet som vi, på grund af de sorgfälligaste undersökningar här i landet och i främmande länder, blifvit fullt förvissade derom, att för öfriga klasser af kroppsarbetare och för landets invånare i allmänhet något fördyrande af lefnadskostnaderna icke skall derigenom framkallas, utan att tvärt om en jemnare tillgång på alla lifsförnödenheter till fastare pris än hittills skall, i förening med en genom rikligare tillgång på arbete ökad köpkraft hos den talrikaste klassen af svenske arbetare, bereda åt landets produktiva verksamhet i dess helhet en betydligt lugnare och löftesrikare ställning än den nuvarande.

Vi hafva derföre, med särskildt afseende på nödvändigheten att, i fråga om rubbning uti bestående ekonomisk lagstiftning, förfara med största betänksamhet, förenat oss om att till Riksdagen hemställa, det de behjertansvärda framställningarna måtte åtminstone på det sätt bifallas, att införselstull åsättes:

För <i>hvete</i> , omalet	pr 100 kilogram	Kr. 1: 20
» <i>råg</i> , omalen	» » »	1: —
» <i>korn</i> , omalet	» » »	1: —
» <i>njöl och gryn af spannmål, alla slag, samt malen mais</i>	» » »	2: 50
» <i>fläsk</i>	» 1 »	—: 10

Bilaga till Herr Dahls m. fl:s reservation.

Öfversigt af värdet af Sveriges införsel och utförsel af landtmanna-

	1879.		1880.	
	Införsel.	Utförsel.	Införsel.	Utförsel.
Lefvande djur Kr.	756,139	5,251,402	1,136,741	6,987,137
Kött..... »	692,900	88,625	828,650	69,900
Fläsk »	6,759,877	43,610	11,284,232	118,090
Ost »	282,480	198,000	320,495	287,150
Smör »	2,529,375	8,741,520	5,206,175	10,521,555
Ägg..... »	65,910	105,226	23,215	143,530
Spanmål och produkter deraf..... »	27,155,385	41,763,794	34,294,951	41,483,024
Summa Kr.	38,242,066	56,192,177	53,094,459	59,610,386
Öfverskott af Utförsel == + } Införsel == - }..... »	+ 17,950,111		+ 6,515,927	
Särskildt å spanmål och produkter deraf ... »	+ 14,608,409		+ 7,188,073	

produkter under åren 1879—1883 efter Kommerskollegii berättelser.

1881.		1882.		1883.	
Införsel.	Utförsel.	Införsel.	Utförsel.	Införsel.	Utförsel.
860,234	4,813,600	1,166,484	8,107,112	1,702,303	10,997,270
950,755	64,232	997,651	130,106	1,035,301	75,418
10,320,408	313,524	5,511,340	251,606	8,655,016	122,166
387,157	137,376	762,249	165,222	346,758	242,446
3,526,232	10,213,368	3,333,103	11,645,202	4,097,222	16,326,688
56,736	103,051	60,247	122,471	66,054	142,296
38,235,801	27,530,995	39,455,747	32,827,263	45,132,309	33,210,040
54,337,323	43,176,146	51,286,821	53,248,982	61,034,963	61,116,324
— 11,161,177		+ 1,962,161		+ 81,361	
— 10,704,806		— 6,628,484		— 11,922,269	

vid 17:de punkten: af Herr *Lyth*, med hvilken Herrar *E. G. Boström* och *A. Svensson* i Lösen instämt: »I sammanhang med vårt yrkande om tull på spanmål anse vi oss böra äfven föreslå en införseltull af 10 öre pr kilogram för *jäst*, emedan denna vara, som bekant, hufvudsakligen tillverkas af spanmål. Det synes oss nemligen ligga i sakens natur, att tullfri införsel för ett fabrikat, hvars råämne är belagdt med tull, nödvändigt måste leda till undergång för den industri, som sysselsätter sig med tillverkning af detta fabrikat. Då härtill kommer, att vår pressjästindustri, ehuru arbetande under många svårigheter, är en bland de få näringar, som på senare tider så utvecklat sig, att den numera ej blott till största delen försör vårt land med dess behof af pressjäst, utan dertill lemnar ett icke obetydligt öfverskott för export, så ligger äfven häruti en maning att se till, att denna uppåtsträfvande näring icke må hindras i sin utveckling eller rent af omintetgöras genom en för dess tillvaro skadlig lagstiftning.»

vid 23:dje punkten af Herr *Bennich*, med hvilken Herrar *Hammar*, *Kockum*, *L. Björnstjerna*, *C. F. Wärn*, *H. Förssell*, *C. O. Widmark*, *O. Jonsson* i Hof, *J. Johansson* i Noraskog och *S. M. Olsson* i Sörnäs instämt:

»I Utskottets beslut att förorda införselstull å omalen mais har jag icke kunnat instämma.

Redan år 1880, då Riksdagen beslutat tulls åsättande å ifrågasvarande artikel, framställes deremot viktiga anmärkningar ej mindre af Landtbruksakademiens förvaltningskomité än ock af Kommerskollegium samt Generaltullstyrelsen, hvilkas utlåtanden i ämnet återfinnas i den reservation, jag vid 1881 års riksdag afgaf mot Utskottets beslut att afstyrka då väckt förslag om afskaffande af tullen å mais m. m.

I senaste tullkomiténs betänkande yttrades rörande denna artikel:

»Då mais utgör ett särdeles kraftigt och värdefullt kreatursfoder, som allt mera såsom sådant vunnit erkännande och användning, samt hvarje åtgärd, som på ett naturligt sätt kan bidra till främjande af boskapsskötseln, otvifvelaktigt förtjenar att beaktas och minst bör genom beskattning motarbetas, hvartill den omständigheten, att mais jemväl såsom råämne vid bränvinstillverkningen användes, desto mindre lärer böra föranleda, efter som den för våra klimatiska förhållanden synnerligen naturliga bränvinstillverkningen, enligt sista tidens erfarenhet, bör och kan bedrivas för export i stor skala och för sådant ändamål behöfver taga i anspråk icke blott tjenliga råämnen, hvilka inom landet produceras, utan ock sådana från andra länder, har komitén icke tvekat att

i industriens och i synnerhet i jordbrukets eget intresse föreslå fullkomlig tullfrihet för artikeln mais. Den vid 1880 års riksdag beslutade tullafgift, 1,5 öre per kilogram, utgör snart sagdt detsamma som införselsförbud. Införseln af mais, som år 1878 uppgick till 384,204 kubikfot, år 1879 till 255,958 kubikfot och år 1880 till 2,232,600 kubikfot, deraf allenast 50,090 kubikfot å nyo till utrikes ort utfördes, har under år 1881 nedgått till en obetydlighet. Anmärkas må ock, att det sålunda uppställda hindret för införsel af mais med skäl befaras göra ett svårt afbräck i den på senare åren till en icke obetydande exportaffär uppdrifna tillverkningen af pressjäst, en tillverkning, som ingalunda skulle kunna i täflan med utlandet hemta motsvarande förmån af ifrågasatt tullskydd.»

Vid 1882 års riksdag förklarade Utskottet sig finna hvad tullkomitén sålunda anført synnerligen beaktansvärdt och tillstyrkte derfor afskaffandet af införselsafgiften å mais.

Samma skäl tala, efter min uppfattning, ännu med oförminskad kraft mot återinförandet af en sådan afgift.

Införseln af mais har under senaste tiden icke uppgått till be-
lopp, egnade att bestyrka de farhågor, som uttalats derom, att den skulle utöfva ett menligt inflytande på vår potatesodling m. m.

Lemnas malen mais fortfarande tullfri, lærer för öfrigt ändamålet med den föreslagna tullen å omalen mais näppeligen vinnas.

Jag hemställer följaktligen, att Riksdagen, med afslag å de i åtskilliga motioner förekommande yrkanden om införselsafgift å omalen mais, måtte bibehålla tullfrihet jemväl för denna vara.»

af Herr *Kockum*: mot vissa delar af motiveringen.

Herr *J. P. Nilsson* i Kägglå har anhållit att här få antecknadt, att han varit af sjukdom förhindrad att deltaga i ärendets slutliga behandling inom Utskottet.